

Ebū Muhammed

T e h ā k u m

*Odgovor na šubhu
poturenu Ibn Kethīru
rahimehullāh*

**Plav, Sandžak
ramadān 1429. hidžretske
septembar 2008. godine**

Izdavač:

"K e l i m e t u l - h a q q"

Plav, Sandžak

www.kelimetulhaqq.net

kelimetulhaqq@gmail.com

Autor:

Ebū Muhammed

Unos teksta:

Ebū Muhammed

Prelom i lektura teksta:

Ebū Suwejda i Ebū Ahmed

Dizajn korice:

Ebū Suwejda i Ebū Merjem

Štampa:

"K e l i m e t u l - h a q q"

V A Ž N A N A P O M E N A !

Svako kopiranje i umnožavanje ove knjige
ili bilo kojeg njenog dijela bez odobrenja
autora ovog prijevoda je veoma
pohvaljeno i preporučljivo

TEHĀKUM - Odgovor na šubhu poturenu Ibn Kethīru Ebū Muhammed

**Rekao je Allāhov Poslanik
Muhammed, sallallāhu 'alejhi we sellem:**

"Najvrijedniji džihād je reći **riječ istine** pred nepravедnim vladarem."¹

"Prvak šehīdā je Hamza, a potom čovjek koji dođe nepravедnom vladaru, kaže mu **istinu** u lice, pa ga vladar ubije."²

"Neka nikoga od vas ne spriječi strah od ljudi da kaže istinu kada je vidi ili bude njen svjedok, jer mu **riječ istine** neće približiti čas smrti, niti mu umanjiti nafaku."³

---

¹ hadīth bilježe Ebū Dāwūd, et-Tirmidhī i Ibn Mādže u svojim ''Sunenima'' od Ebū Se'ida el-Hudrija i Ebū Umāme el-Bahilija

² hadīth bilježi Hākim od Džābir ibn 'Abdullāha

³ hadīth bilježi imām Ahmed u svome ''Musnedu'' od Ebū Se'ida el-Hudrija

U ime Allāha, Milostivog, Samilosnog

Neka je salawāt i selām na Allāhovog roba i Njegovog Poslanika, Muhammeda sina 'Abdullāha, na njegovu porodicu i sve njegove ashābe, a zatim:

Vidjeli smo u prošlim predavanjima ⁴ da postoje ljudi koji pokušavaju dokazati "vjerskim dokazima", kako smatraju, da je dozvoljeno činiti *tehākum* pred tāgūtom, rušeći značenje Allāhove jednoće u *hukmu*.

Njihovi "vjerski dokazi" su, naravno, skup *šubuhāta* od kojih je Allāhova vjera čista, a što smo dokazali i koje smo pobili i bacili tamo gdje im je mjesto.

Ova kategorija ljudi, obzirom da im je glavna osobina neznanje i prljavština srca i obzirom da nisu ostavili Allāhov govor na miru, nisu ostavili ni govor stvorenja, od učenjaka islāma, te su, tretirajući govor učenjaka islāma, kao i Allāhov govor, svjesno ili nesvjesno pokušali dokazati ispravnost svojih tvrdnji poturajući time tim istim učenjacima da i oni boluju od njihove bolesti širka i

---

⁴ Autor ovime misli na svoj serijal od (dosada) 39 održanih predavanja na temu "*Tehākum*", a koje možete preuzeti sa internet stranica www.kelimetulhaqq.net i www.el-tewhid.com (napomena izdavača)

neznanja i da dozvoljavaju veliki širk *tehākuma* mimo stanja prisile (tj. *ikrāha*). *Allāhul-Muste'ān*.

Mi ćemo se sada, *inšā' Allāh*, osvrnuti na neke njihove podvale i šubuhāte, moleći Allāha da nas pomogne u tome i da nas ne prepusti samima sebi ni za treptaj oka. *Āmīn*.

Počet ćemo sa govorom Ibn Kethīra, *rahmetullāhi 'alejhi*, u komentaru 60. ājeta sūre en-Nisā'.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا نُزِّلَ مِنْ
قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ
وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا

"Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe, žele (hoće) *tehākum* pred *tāgūtom*, a naređeno im je da ne vjeruju u njega. A šejtān želi da ih u veliku zabludu navede."⁵

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ
يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا

---

⁵ sūra en-Nisā', 60. ājet

"Kad im se kaže: 'Dođite onome što Allāh objavljuje, i Poslaniku!' - vidiš licemjere kako se od tebe sasvim okreću." ⁶

فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَخْلِفُونَ
بِاللَّهِ إِنَّ أَرْدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا

"A šta će tek biti kad ih, zbog djela ruku njihovih, pogodi kakva nesreća, pa ti dođu, kunući se Allāhom: 'Mi smo samo htjeli da učinimo dobro i da bude sloge!'" ⁷

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ
لَهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا

"Allāh dobro zna šta je u srcima njihovim, zato se ti ne obaziri na riječi njihove i posavjetuju ih, i reci im o njima ono što će ih dirnuti." ⁸

Kaže Ibn Kethīr, *rahimehullāhu te'ālā*, u tefsīru ovog ājeta, nakon što je spomenuo mišljenja u vezi povoda njegove objave, a mi ćemo sve prenijeti:

" هذا إنكار من الله، عز وجل، على من يدعي الإيمان بما أنزل الله على رسوله وعلى الأنبياء الأقدمين، وهو مع ذلك يريد التحاكم في فصل

---

⁶ sūra en-Nisā', 61. ājet

⁷ sūra en-Nisā', 62. ājet

⁸ sūra en-Nisā', 63. ājet

الخصومات إلى غير كتاب الله وسنة رسوله، كما ذكر في سبب نزول هذه الآية: أنها في رجل من الأنصار ورجل من اليهود تخاصما، فجعل اليهودي يقول: بيني وبينك محمد. وذاك يقول: بيني وبينك كعب بن الأشرف. وقيل: في جماعة من المنافقين، ممن أظهروا الإسلام، أرادوا أن يتحاكموا إلى حكام الجاهلية. وقيل غير ذلك، والآية أعم من ذلك كله، فإنها دامة لمن عدل عن الكتاب والسنة، وتحاكموا إلى ما سواهما من الباطل، وهو المراد بالطاغوت هاهنا؛ ولهذا قال: { يُرِيدُونَ أَنْ يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ [وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا] . وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا } (1) "

"Ovo je ukor od Allāha, Uzvišen je i Veličanstven, onom koji tvrdi da vjeruje u ono što je Allāh objavio Svom Poslaniku i prijašnjim vjerovjesnicima, i uz to hoće (žele) da čine 'tehākum' u rješavanju sporova pred nečim drugim mimo Allāhove Knjige i sunneta Njegovog Poslanika, kao što je to spomenuto u povodu objave ovog ājeta; tj. da je objavljen povodom jednog čovjeka od ensārijā i jednog čovjeka od Židovā, koji su se sporili. Židov počeo govoriti: 'Između mene i tebe je Muhammed', a onaj je govorio: 'Između mene i tebe je Ka'b ibnul-Ešref'. Ili da je objavljen povodom grupe munafika, koji su 'ispoljavali islām', a htjeli su da

se sude ⁹ pred sudijama džāhilijeta. Spomenuta su i druga mišljenja.

A ājet je općenitiji od svega toga i kudi svakog ko **odstupi** od ('adele 'an) Knjige i sunneta i učini tehākum pred nečim drugim mimo njih od 'bātīla', i to je ono što se želi sa tāgūtom ovdje. Zbog toga je rekao: '**...žele** (hoće) **tehākum pred tāgūtom, a naređeno im je da ne vjeruju u njega. A šejtān želi da ih u veliku zabludu navede. Kad im se kaže: 'Dođite onome što Allāh objavljuje, i Poslaniku!' - vidiš licemjere kako se od tebe sasvim okreću.**' ^{10 11 11}

Oni dokazuju šejtānske vesvese riječima koje smo podvukli:

"A ājet je općenitiji od svega toga, i kudi svakog ko **odstupi** ¹² od Knjige i sunneta i učini tehākum pred nečim drugim mimo njih od 'bātīla', i to je ono što se želi sa tāgūtom ovdje..."

Njihova "argumentacija" u pogledu ovog citata se ogleda u slijedećem: Kažu:

'Ibn Kethīr, rahimehullāh, je objasnio da tehākum pred tāgūtom ne biva velikim širkom, pa ne izvodi iz islāma, osim kada se ostvari značenje glagola 'adele' (tj. odstupi ili ostavi ka... i slično)... '**...i kudi svakog ko odstupi od Knjige i sunneta.**' A obzirom da je

---

⁹ Traže hukm, tj. presudu, propis, zakon, ili čine tehākum, itd.

¹⁰ sūra en-Nisā', 60. i 61. ājet

¹¹ 'Tefsīr Ibn Kethīra', 1/492

¹² Od glagola 'adele 'an... ilā..., što se ovdje može prevesti kao: 'odstupi od nečega ka nečemu', 'ostavi nešto i ode nečemu', itd. Ovdje se čini 'udul od šerī'ata i "prelazi se tāgūtu"

ājet objavljen povodom ljudi koji su imali mogućnost suđenja pred Božijim šeri'atom, tj. Knjigom i sunnetom, te su odstupili od njega i htjeli su ići ili su otišli tāgūtu da im presudi – iz njegovog govora shvatamo da tehākum tāgūtu (pred tāgūtom) ne biva velikim širkom, osim kada postoji mogućnost parničenja pred šeri'atom i mogućnost uzimanja propisa iz islāma, jer se tek tada ostvaruje značenje "odstupanja od Knjige i sunneta". A u situacijama poput današnje, tehākum pred tāgūtom ne izvodi iz vjere zato što nema šeri'ata, pa nema ni značenja 'odstupanja od Knjige i sunneta'.''

Otuda oni koji, bez šubhe prisile, dozvole tehākum pred tāgūtom uz spomenuti uvjet ili ga urade bez prisile – (po njima) nisu dozvolili niti su uradili "odstupanje od Knjige i sunneta i tehākum pred tāgūtom", već su, kako kažu, dozvolili i uradili "vraćanje otetih prava" ili "tehākum pred tāgūtom koji ne izvodi iz vjere", kako neki kažu, jer je, po njihovom, tehākum pred tāgūtom koji izvodi iz vjere – onaj tehākum kojeg shvataju i pripisuju značenju riječi Ibn Kethīra, rahimehullāhu te'ālā.

Ovo je otprilike njihov komentar riječi Ibn Kethīra, rahimehullāhu te'ālā, i njihov put u ovom pitanju. Allāhul-Muste'ān.

Mi smo, doduše, u proteklim predavanjima odgovorili na sve šubhe koje u sebi sadrže ove riječi, ali je ovdje cilj

odbraniti Ibn Kethīra i njegovu čast, nakon odbrane vjerovjesničkog monoteizma.

Odgovor na ovu šubhu se može sročiti, inša'Allāh, kroz dolazeće tačke, od kojih svaka, sāma po sebi, predstavlja jedan od važnih islamskih naučnih temelja i pravila argumentacije i ophođenja prema govoru ljudi i prema govoru Stvoritelja ljudi i ophođenja prema sunnetu Njegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

TEHĀKUM - Odgovor na šubhu poturenu Ibn Kethīru Ebū Muhammed

PRVO:

Sām govor bilo koga od 'uleme islāma se u šeri'atu ne tretira kao dokaz, pa ni govor Ibn Kethīra, i to po idžmā'u muslimana.

Učenjaci usūlul-fiqha su diskutovali o pitanju argumentacije "mišljenjem ashaba" ¹³ i većina njih smatra da je mišljenje ashāba, uz određene uvjete, dokaz u šeri'atu, koji dolazi nakon Qur'āna, sunneta, idžmā'a i qijasa, i to je ispravno mišljenje. Dakle, mišljenje ashāba ima svoje mjesto u hijerarhiji šeri'atskih dokaza, i kada ga uzmemo kao dokaz, sa njim se ne može postupati kako god kome padne na pamet. I ovo je jedini slučaj u islāmu gdje se govor ljudi, mimo vjerovjesnika, pod određenim uslovima, tretira kao dokaz.

Zato ponavljam: Govor Ibn Kethīra, sām po sebi, nije dokaz, već je potrebno dokazati njegovu ispravnost. Otuda je i poznata izreka učenjaka: "*Govor učenih nije dokaz (delīl), već mora biti dokazan*". ¹⁴

---

¹³ *Qawlus-sahābij*

¹⁴ *Kelāmul-'ulemā' i lā justedellu bihi we innemā justedellu lehu*

Dalje, govor Ibn Kethīra nije jasan i decidan u značenju koje su mu nametnuli, tako da, čak kada bi postojao neki tekst, koji u šerī'atu ima karakter vjerskog argumenta, kojem bi se moglo nametnuti više značenja od kojih je i ovo koje oni spominju – njime se nikad ne bi smio oboriti *muhkem* Allāhove vjere, već bi obaveza bila da se taj tekst protumači u svjetlu *muhkema*, tj. onoga što je jasno i što je "majka Knjige", i to je put učenih.

Pa, ako je to vjerska i moralna obaveza kada su u pitanju šerī'atski dokazi, šta onda treba reći o šejtānima od ljudi koji obaraju temelje tewhīda riječima nevinih Allāhovih robova, namećući im ono što oni nisu htjeli reći? Svaki tragalac za islāmskim znanjem je svjestan da je ova metoda najveći dokaz o neznanju njenih autora, njihovoj bolesti i smjelosti da pokušaju oboriti vjeru islām i njene temelje.

A muhkem u Allāhovoj vjeri je, kao što smo objasnili, da u ruknove značenja tehākuma, kako u jeziku tako i u šerī'atu, ne ulazi značenje "odstupanja", "odbijanja", "okretanja", "oholjenja" i slično, iako to može neminovno proizići iz tehākuma, a i ne mora. Jer *tehākum*, po svojoj prirodi, spada u kategoriju čina (djela) a *et-tevelli*,¹⁵ *el-istikbār*,¹⁶ *el-'irād*,¹⁷ *el-'udul*¹⁸ spada u kategoriju ostavljanja.

---

¹⁵ Okretanje od pokornosti

¹⁶ Oholost

To je jasno u Allāhovoju knjizi i govoru učenih, *Allāhul-Muste'ān*.

U sūri Jūsuf se kaže:

إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ

"Ne pripada hukm osim Allāhu." ¹⁹

A u sūri el-Kehf se kaže:

وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا

"I On u Svom hukmu nikog (Sebi) ne pridružuje",

...a po drugom qirā'etu:

"I ne pridružuj u Njegovom hukmu (Njemu) nikog i ništa." ²⁰

I mnogo drugih ājeta koji ukazuju da se značenje "učesništva", tj. širka Allāhu ostvaruje sāmim usmjeravanjem *suštine* – a koja je posebna i specifična samo za Allāha – nekom drugom mimo Njega ili uz Njega, bez

---

¹⁷ Okretanje i nemarnost

¹⁸ Odstupanje od... ka...

¹⁹ sūra Jūsuf, 40. ājet

²⁰ sūra el-Kehf, 26. ājet

obzira na to da li je to urađeno iz "oholosti prema Njemu", "odbijanja Njega", "okretanja od Njega", "odstupanjem od Njegove vjere", "ostavljanjem Njega i vjere", *Allāhul-Muste'ān*.

Pa ko učini sedždu kipu – on je mušrik jer se ponizio pred kipom onako kako se ponižava Allāhu, pa makar to i ne uradio iz oholosti prema tewhīdu Allāha u sedždi, ili iz odstupanja, ostavljanja, okretanja i ostalih značenja koja ulaze u kategoriju "ostavljanja", a ne "činova (djelā)", kao što smo objasnili.

A naravno, obzirom da tewhīd biva srcem, i riječima, i djelima, isto tako i širk biva srcem, i riječima, i djelima, i u tome nema razilaženja među ehklus-sunnetom.

Kaže šejhul-islām Muhammed bin 'Abdul-Wehhāb:

" لا خلاف أن التوحيد لا بد أن يكون بالقلب واللسان والعمل؛ فإن
اختل شيء من هذا لم يكن الرجل مسلما. فإن عرف التوحيد ولم
يعمل به فهو كافر معاند، كفرعون وإبليس وأمثالهما. وهذا يغلط فيه
كثير من الناس. يقولون: هذا حق. ونحن نفهم هذا.

ونشهد أنه الحق ولكننا لا نقدر أن نفعله، ولا يجوز عند أهل بلدنا إلا من وافقهم، أو غير ذلك من الأعذار. ولم يدر المسكين أن غالب أئمة الكفر

يعرفون الحق ولم يتركوه إلا لشيء من الأعذار. كما قال تعالى { **اشْتَرَوْا**
بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا } **1** وغير ذلك من الآيات كقوله: { **يَعْرِفُونَهُ كَمَا**
يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ } **2**. فإن عمل بالتوحيد عملا ظاهرا وهو لا يفهمه أو
لا يعتقده بقلبه فهو منافق، وهو شر من الكافر الخالص: { **إِنَّ الْمُنَافِقِينَ**
فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ } "

"Nema razilaženja da tewhūd neophodno mora biti srcem, jezikom i djelom i da, ako izostane nešto od ovoga – čovjek nije musliman. Pa ako zna tewhūd, a ne radi po njemu – on je kāfir prkosnik, poput Fir'auna, Iblīsa i njima sličnim.

I u pogledu ovoga griješe mnogi ljudi. Kažu: 'To je istina i mi to shvatamo i svjedočimo da je istina, ali nismo qadri da ga uradimo, i kod stanovnika našeg mjesta neće proći osim onaj koji se složi sa njima', ili druga opravdanja mimo ovoga. A nije znao siromah da većina vođā kufra znaju istinu i da je nisu ostavili, osim radi nekih opravdanja. Kao što je rekao Uzvišeni: 'Oni su prodali Allāhove ājete za malehnu cijenu' i druge ājete, poput Njegovih riječi: 'Znaju ga kao što znaju svoje sinove'.

A ako radi po tewhūdu u vanjštini, a ne razumije ga ili ne vjeruje u njega svojim srcem – takav je munāfiq i on je gori od pravog kāfira: 'Uistinu će munāfici biti u najdubljoj dubini vatre'.²¹

---

²¹ 'Kešfuš-Šubuhāt'

Pa kada se u riječima ili djelima pojavi neka jedinka velikog širka – ona u potpunosti ništi islām, bez obzira na to šta je u srcu čovjeka od riječi i djela, odnosno ubjeđenja i djela. *Allāhul-Muste'ān*.

Isto tako je i sa tehākumom pred tāgūtom, suđenjem njima i propisivanjem mimo ili uz Allāha, *dželle we 'alā*. Širk je širk, iako ga ima više vrsta i jedinki. Ko uradi tehākum pred tāgūtom – uradio je veliki širk, a ako uz to pri sebi ima i značenja oholosti, odbijanja, okretanja i slično – to je samo dodatni kufr (kao što smo objasnili na početku odgovora na šubhe) i suštinski nifāq.

A ono što neminovno proizilazi iz činjenja širka jeste – ostavljanje tewhīda i odstupanje od tewhīda, jer ko god uradi širk – takav je ostavio tewhīd i odstupio od njega, kao što ćemo kasnije vidjeti, *inša' Allāh*, Allāh te sačuvao!

Dalje, teoretski rečeno, mišljenje Ibn Kethīra može biti ispravno ili neispravno, a isto tako i njihovo shvatanje njegovih riječi. Međutim, ono u što nema sumnje jeste da njihovo shvatanje tumačenje nije ispravno, a da Ibn Kehtir u ovoj mes'eli nije pogriješio, niti je želio reći ono što bi oni voljeli čuti i vidjeti.

On je u njoj na menhedžu ostalih muslimana, koji se ne razilaze u pogledu činjenice da tehākum pred tāgūtom

izvodi iz vjere, sam po sebi. Ehlus-sunne, među kojima je bez sumnje i Ibn Kethīr, kažu da je tehākum *sām po sebi* – veliki kufr i širk, a novotarci kažu da on *ukazuje* na srčani kufr i širk, a svi se slažu da je mutehākim pred tågūtom – kāfir.

Nakon što smo konstatovali da govor učenih nije dokaz, već mora biti dokazan, dokazat ćemo da se govor Ibn Kethīra itekako može i mora drugačije protumačiti, a ne da se potura Ibn Kethīru da on ne zna šta je veliki širk tehākuma, *Allāhul-Muste'ān*.

TEHĀKUM - Odgovor na šubhu poturenu Ibn Kethīru Ebū Muhammed

DRUGO:

Uvjetovanje tehākuma pred tāgūtom u svom bitku nevjerstvom koje izvodi iz vjere, značenjem "odstupanja od Knjige i sunneta", odnosno postojanjem mogućnosti parničenja pred šerīatom i uzimanjem propisa iz njega, nije stvar na koju govor Ibn Kethīra prvobitno ukazuje, tj. to nije *mentuq* njegovog govora, već se to razumije putem "oprečnog shvatanja", odnosno to je "oprečno značenje" riječi Ibn Kethīra.

Učenjaci usūlul-fiqha i jezika se, između ostalog, bave i načinima i metodama putem kojih određene riječi i rečenice ukazuju na svoja značenja. Oni, između ostalog, spominju "*mentuq*" i oprečno značenje tj. "*mefhūmul-mukhālefeh*".

Oni kažu da je "mentuq" ono značenje koje je govornik u osnovi htio upotrijebljenom riječju ili rečenicom. Pa ako ukazuje na to značenje i ne podnosi neko drugo značenje – onda se taj tekst naziva "*en-nass*", a ako može podnijeti neko drugo prevagnuto značenje – onda se naziva "*edh-dhahir*".

A "*mefhūmul-mukhālefeh*" je značenje koje stoji

nasuprot, ili u oprečnosti sa značenjem "'mentuqa'", koje je u osnovi željeno riječju ili rečenicom.

Kaže šejh Muhammed el-Emīn eš-Šenqītī:

"Oprečno značenje je kada se prečuteno značenje razlikuje od 'mentuqa' u propisu..."

Nakon toga je spomenuo primjer, rekavši:

*"...poput njegovih riječi, sallallāhu 'alejhi ve sellem: 'Zekāt se daje na stoku (el-ganem) koja pase'. 'Mentuq' je ona koja pase, a 'prečutena' je ona koja biva 'hranjena'. A iz uvjetovanja (propisa) pasenjem se razumije da se ne daje zekāt na onu koja biva 'hranjena'. On se još naziva 'delil-khitab' i 'tenbihul-khitab' i dijeli se na osam vrsta:...' "*²²

A zatim je spomenuo osam vrsta "'mefhūmul-mukhālefeh'", koje su poznate u usūlul-fiqhu. Ovdje ih neću spominjati, iako bih volio, jer je to naše slatko islamsko znanje.

Ali, naravno, treba znati da se "'mentuq-značenju" daje prednost nad "'mefhumom", tj. oprečnim značenjem.

Evo još jedan primjer za spomenuto. Kaže se u prijevodu 6. ājeta sūre el-Hudžurāt:

---

²² "'Mudhekkiretun fi Usūlil-Fiqh'", 285. str.

"...ako vam dođe fāsiq sa nekom viješću - dobro je provjerite..."

*"Mentuq ājeta je neprihvatanje vijesti fāsiqa osim nakon provjere njene ispravnosti. A što se tiče oprečnog značenja (delil-khitab), ono je: Ako vam dođe neko ko nije fāsiq sa viješću - obaveza je prihvatiti je bez provjere, a onaj ko nije fāsiq je jedan pravedni (el-adl)..."*²³

Sada možemo preći na govor Ibn Kethīra, da vidimo šta rade bolesna srca, Allāhul-Muste'ān.

"...A ājet je općenitiji od svega toga i kudi svakog ko odstupi ('adele 'an) od Knjige i sunneta i učini tehākum pred nečim drugim mimo njih od 'bātila', i to je ono što se želi sa tāgūtom ovdje. Zbog toga je rekao: **'...žele (hoće) tehākum pred tāgūtom, a naređeno im je da ne vjeruju u njega. A šejtān želi da ih u veliku zabludu navede. Kad im se kaže: 'Dođite onome što Allāh objavljuje, i Poslaniku!' - vidiš licemjere kako se od tebe sasvim okreću.**"

Kažu:

"Ovo je propis za onoga " koji odstupi od Knjige i sunneta", iz čega se razumije da onaj "koji ne odstupi od Knjige i Sunneta" i onda uradi tehākum pred tāgūtom, ili ga dozvoli bez šubhe prisile - nije nevjernik i nije (time) obožavao tāgūta (učinio 'ibādet tāgūtu)."

---

²³ *"Et-Te'sīs fi Usūlil-Fiqh", str. 393*

Vidimo ovdje da su uzeli "oprečno značenje" iz riječi Ibn Kethīra, a zatim "oprečnim značenjem" čovjeka čije riječi nisu dokaz, ruše temelj vjere u pogledu kojeg su se složili svi vjerovjesnici i muslimani, pa dozvoljavaju tehākum bez šubhe prisile ili ne tekfire onoga koji ga dozvoljava bez šubhe prisile, ili ga čini.

Rekao sam da bi to bilo zabranjeno uraditi čak i kada bi našli dvosmislen parcijalan šeri'atski dokaz, jer je *mentuq* šeri'atskih dokaza preči od *mefhūma*, u što ne sumnja nijedan učenik, a kamoli učenjak.

Dalje, da li je Ibn Kethīr zaista htio da napravi razliku u propisu između značenja za kojeg je vezao propis tekfira i oprečnog značenja, koje su uzeli "kao dokaz"? Ja im dokaza! A činjenica da je presudio u pogledu situacije o kojoj govori ne znači ograničavanje propisa samo na tu sliku.

Zašto se nisu potrudili da potraže druge citate Ibn Kethīra, da vide kakav je menhedž ovog velikana ehliš-sunneta u ovoj mes'eli? Zašto nisu odredili šta je *mentuq* u njegovom govoru u predmetu našeg razlaza, a šta je *mefhūm*, pa da daju prednost *mentuqu* nad *mefhūmom*? Jer, to je pravda prema Ibn Kethīru, ako žele biti pravedni.

I na kraju, a to ćemo kasnije spomenuti, postoje slučajevi kada *mefhūm* ne smije biti uzet u obzir zbog određenih prepreka, i to u pogledu šeri'atskih dokaza, a kamoli u govoru ljudi, s čijim *mefhūmom* će se kasnije dozvoliti da se obožava tīgūt hukma mimo Allāha, zato što se to sviđa ulemi tīgūta, Porči, Bilibaniju i drugim

mušricima od nezalica, slijepih sljedbenika i ostalih pokvarenjaka, koji kao najveći krvoloci krađu ljudima đin i uzimaju nam vrijeme i zdravlje, *Allāhul-Muste'ān*.

Mi ćemo sada navesti nekoliko citata iz ''*Tefsīra*'' Ibn Kethīra kao i iz djela ''*El-Bidājeh wen-Nihājeh*'', da vidimo kakav je menhedž ovog čovjeka, iako ja ne kažem da sam obuhvatio sve šubhe i da sam naveo sav govor Ibn Kethīra. Ali, pokušavam da govorom Ibn Kethīra ludacima dokažem da on nije na njihovoj vjeri.

Kaže Ibn Kethīr, *rahimehullāhu te'ālā*, u komentaru 59. ājeta sūre en-Nisā':

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ
فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا

"O vjernici, pokoravajte se Allāhu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu sporite, vratite to Allāhu i Poslaniku, ako vjerujete u Allāha i u Posljednji Dan; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše. " ²⁴

---

²⁴ sūra en-Nisā', 59. ājet

" وقوله: { فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ } قال مجاهد وغير واحد من السلف: أي: إلى كتاب الله وسنة رسوله. وهذا أمر من الله، عز وجل، بأن كل شيء تنازع الناس فيه من أصول الدين وفروعه أن يرد التنازع في ذلك إلى الكتاب والسنة، كما قال تعالى: { وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ } [الشورى:10] فما حكم به كتاب الله وسنة رسوله وشهدا له بالصحة فهو الحق، وماذا بعد الحق إلا الضلال، ولهذا قال تعالى: { إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ } أي: ردوا الخصومات والجهالات إلى كتاب الله وسنة رسوله، فتحاكموا إليهما فيما شجر بينكم { إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ } فدل على أن من لم يتحاكم في مجال النزاع إلى الكتاب والسنة ولا يرجع إليهما في ذلك، فليس مؤمنا بالله ولا باليوم الآخر. "

'Njegove riječi: 'A ako se u nečemu sporite, vratite to Allāhu i Poslaniku...'; Rekao je Mudžhāhid i mnogi od selefā: 'Tj. Allāhovoј Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika.'

I to je naredba od Allāha, Silan je i Uzvišen, da se sve u čemu se ljudi spore od temelja vjere i njenih ogranaka, mora vratiti Knjizi i sunnetu, kao što je rekao Uzvišeni: 'U čemu god da se razidete, hukm (zakon, propis, presuda) za to je kod Allāha'.

Otuda, ono čime presude Knjiga i sunnet, i posvojedoče da je ispravno – to je istina, a nakon istine nema ništa do zablude. Zbog toga je Uzvišeni rekao: '...ako vjerujete u Allāha i Posljednji Dan', tj. vratite sporove (prepirke) i neznanje (ono što ne znate)

Allāhovoј Knјizi i sunnetu Nјegovog Poslanika i činite tehākum (tražite hukm, presudu, zakon) pred njima dvoma u svemu u čemu se sporite... '...ako vjerujete u Allāha i Posljednji Dan'. To ukazuje da onaj koji ne čini tehākum u predmetu (stanju) spora pred Knјigom i sunnetom i ne vraća se njima u tome – takav nije vјernik u Allāha niti u Posljednji Dan.'²⁵

Ovdje u govoru Ibn Kethīra imamo, između ostalog, definiciju tehākuma, čije značenje je, kao što smo uvijek govorili: 'vraćanje spora i svih stvari koje ne znamo nekom zakonu ili izvoru znanja da nam on presudi u njemu i da nas poduči (propisu i presudi)'.

Onaj izvor kojem mi, kao jedinom, moramo vraćati naše sporove i odgovore na neznanje onoga što samo Allāh može znati, jeste Allāhova Objava, Nјegovoa Knјiga i sunnet Nјegovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

U ovom ājetu nam Allāh naređuje da ostvarimo tewhīd vraćanja sporova i neznanja Knјizi i sunnetu. Zašto kažem tewhīd? Zato što je 'ibādet u Allāhovoј Knјizi – tewhīd.

Tj. pokorite se samo Allāhu, kroz vraćanje sporova i neznanja Nјemu i Nјegovom Poslaniku, i ne pokoravajte se nikom drugom kao što se pokoravate Allāhu!

I to nam je Allāh učinio uvjetom za ispravnost imāna u Nјega i Sudnji Dan.

---

²⁵ *'Tefsīr Ibn Kethīra'*, 1/491

I ovaj tewhīd se ruši kao i kategorija tewhīda; nevjerničkim ostavljanjem i velikim širkom. Tj. da čovjek na nevjernički način ²⁶ ostavi tehākum pred Knjigom i sunnetom, pa makar i ne činio tehākum pred drugim zakonom. Ili da učini tehākum pred tīgūtom, makar to ne učinio iz oholosti prema pokornosti Allāhovom zakonu, ili smatrajaći tīgūtski zakon boljim, ili kao rezultat nekih drugih srčanih nevjerstava i ovo je važno pravilo koje smo i ranije spominjali.

Npr. Allāh nam naređuje da samo Njega obožavamo sedždom. Ako bi neko ostavio sedždu iz oholosti – bio bi kāfir kao Iblīs. A ako bi neko učinio sedždu kipu – bio bi mušrik, makar to i ne uradio iz oholosti prema Allāhu. Zato širk ruši tewhīd u ruknu negacije u šehādetu, a kibr (oholost) ruši tewhīd u ruknu potvrde.

To je tako u kategoriji tewhīda, vrstama tewhīda i jedinkama tewhīda, bilo da se radi o ruknu (temelju) negacije ili potvrde, *Allāhul-Muste'ān*.

Zato riječi Ibn Kethīra:

"To ukazuje da onaj koji ne čini tehākum u predmetu (stanju) spora pred Knjigom i sunnetom i ne vraća se njima u tome – takav nije vjernik u Allāha niti u Posljednji Dan..."

---

²⁶ Rekao sam "*nevjernički način*" da bi iz ovoga izašla mes'ela "*kufr dune kufr*", tj. "*mali kufr*", jer iako se u njoj radi o jednom vidu ostavljanja suđenja po pravdi, to ostavljanje ne izvodi iz vjere, kao što smo saznali u prijašnjim predavanjima

...iako su došle u kontekstu ostavljanja ('...ne čini...') u stvari obuhvataju dvije stvari koje ruše imān: Prva je nevjerničko ostavljanje tehākuma pred zakonom islāma, a druga je činjenje tehākuma pred tāgūtom, jer **ko učini tehākum pred tāgūtom - takav je ostavio tehākum pred Knjigom i sunnetom na nevjernički način bez sumnje. Jer, tewhīd i širk su dvije suprotnosti, koje se ne mogu sastaviti i ko uradi širk - ostavio je tewhīd. I ovo je jedan od načina kojim možemo tumačiti navedene riječi Ibn Kethīra:**

'A ājet je općenitiji od svega toga i kudi svakog ko odstupi ('adele 'an) od Knjige i sunneta i učini tehākum pred nečim drugim mimo njih od 'bātila', i to je ono što se želi sa tāgūtom ovdje.'

Tj. ko god uradi širk tehākuma - odstupio je od tewhīda tehākuma Knjizi i sunnetu, i ovakve formulacije ćeš naći u govoru 'uleme u vezi širka uopšteno, i nije se našao nijedan duduk da iz njih izvuče oprečno značenje.

Jedan od učenjaka Nedžda je rekao, kao što se prenosi u 'Ed-Durer...':

" الأمر الثاني : مما يوجب الجهاد لمن اتصف به , و عدم تكفير المشركين , أو الشك في كفرهم , فإن ذلك من نواقض الإسلام و مبطلاته , فمن اتصف به فقد كفر , و حل دمه و ماله , و وجب قتاله حتى يكفر المشركين , و الدليل على ذلك قوله صلى الله عليه و سلم " : من قال لا إله إلا الله , و كفر بما يعبد من دون الله , حرم ماله و دمه .: فعلق

عصمة المال والدم بأمرين:

الأول : قول لا إله إلا الله.

و الثاني : الكفر بما يعبد من دون الله.

فلا يعصم دم العبد و ماله , حتى يأتي بهذين الأمرين:

الأول قوله : لا إله إلا الله , و المراد معناها لا مجرد لفظها , و معناها هو

توحيد

الله بجميع أنواع العبادة.

الأمر الثاني : الكفر بما يعبد من دون الله , و المراد بذلك تكفير المشركين ,

و البراءة منهم و مما يعبدون مع الله.

فمن لم يكفر المشركين من الدولة التركية , و عباد القبور , كأهل مكة و

غيرهم , و ممن عبد الصالحين , وعدل عن توحيد الله إلى الشرك , و بدل

سنة رسوله صلى الله عليه و سلم بالبدع , فهو كافر مثلهم , و إن كان

يكره دينهم , و يبغضهم , و يجب الإسلام و المسلمين , فإن الذي لا

يكفر المشركين , غير مصدق بالقرآن , فإن القرآن قد كفر المشركين , و

أمر بتكفيرهم , و عداوتهم و قتالهم. "

"Druga stvar: Od onog što za sobom povlači obaveznost džihāda protiv onoga koji je tim opisan je netekfirenje mušrika ili sumnja u njihov kufir, jer to spada u stvari koje nište islām. Otuda, ko bude time opisan – postaje kāfir i halāl mu je kro i

njegov imetak i wādžib je borba protiv njega, sve dok ne počne tekfiriti mušrike.

Dokaz za to su njegove riječi, sallallāhu 'alejhi we sellem:

'Ko kaže: 'Lā ilāhe illAllāh' i učini kufr u sve što se obožava mimo Allāha – zaštićen mu je imetak i kro...'

Ovdje je zaštićenost imetka i krovi vezao za dvije stvari:

Proa: izgovaranje 'Lā ilāhe illAllāh'.

Druga: kufr u sve čemu se čini 'ibādet mimo Allāha.

Dakle, neće biti zaštićena kro roba i njegov imetak, dok ne dođe sa dvije stvari:

Proa stoar: Izgovaranje 'Lā ilāhe illAllāh', čime se želi njeno značenje, ne puko izgovaranje, a njeno značenje je tewhīdullāh sa svim vrstama 'ibādeta.

Druga stvar: Kufr u sve čemu se čini 'ibādet mimo Allāha, čime se želi tekfīr mušrika, odricanje od njih i od svega čemu oni čine 'ibādet uz Allāha. Otuda, **ko god ne tekfīri mušrike od turske države i obožavaoce kaburova, poput stanovnika Mekke i drugih, od onih koji obožavaju dobre ljude i odstupaju od Allāhovog tewhīda u širk** i koji su zamijenili sunnet Njegovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, novotarijama – **takav je kāfir poput njih, iako mrzi njihov dīn i mrzi njih, a voli islām i muslimane.**^{11 27}

Obrati pažnju na podvučene riječi:

'...od onih koji obožavaju dobre ljude i odstupaju od Allāhovog tewhīda u širk...'¹¹

Hoće li ijedan musliman reći da se iz glagola "**odstupaju**" ('adele) izvlači da onaj koji uradi veliki širk, obožavajući dobre ljude, nije mušrik, osim nakon što je imao

---

²⁷ 'Fetwe 'Uleme Nedžda', 4/145, 146

mogućnost da sazna za Allāhov tewhīd i da ga ispuni!? Eh, tugo moja za praznoglavcima!

Šejh 'AbdurRahmān bin Hasan, nakon što je spomenuo 4. ājet sūre el-Mumtehanah, u komentaru risāle njegovog djeda, šejha Muhammeda, kaže:

" وهذه الآية: تتضمن جميع مآذره، شينخنا رحمه الله، من التحريض على التوحيد، ونفي الشرك، والموالاتة لأهل التوحيد، وتكفير من تركه، بفعل الشرك المنافي له، فإن من فعل الشرك، فقد ترك التوحيد، فإنهما ضدان لا يجتمعان، فمتى وجد الشرك، انتفى التوحيد.

وقد قال تعالى، في حال من أشرك: (وجعل الله أندادا ليضل عن سبيله قل تمتع بكفرك قليلا إنك من أصحاب النار) [الزمر: 8] فكفره تعالى: باتخاذ الأنداد، وهم الشركاء في العبادة، وأمثال هذه الآيات كثيرة، فلا يكون موحدًا، إلا بنفي الشرك، والبراءة منه، وتكفير من فعله. "

"Ovaj ājet obuhvata sve što je spomenuo naš šejh, rahimehullāh, od podsticanja na tewhīd, i negacije širka, i lojalnosti prema sljedbenicima tewhīda, i tekfira onoga ko ga ostavi čineći širk koji ga ništi, jer ko uradi širk – ostavio je tewhīd, jer su njih dvoje dvije suprotnosti koje se nemogu sastati. Otuda, kad god se pojavi širk – nestane tewhīd, a Uzvišeni je rekao o stanju onih koji čine širk: 'I čine Allāhu endade (druge ravnim) da bi skretali (pa skreću) sa Njegovog Puta. Reci: 'Naslađuj se malo sa

svojim kufrom, bit ćeš sigurno od stanovnika vatre!' ²⁸
Allāh Uzvišeni ga je protekfirio zbog uzimanja niddova (drugih ravnim) a oni su partneri (saučesnici) u 'ibādetu, i ovakvih ājeta je puno. Otuda, on neće biti muwehhidom osim negacijom širka, odricanjem od njega i tekfīrom onoga ko ga uradi.' ²⁹

Ovo tumačenje će biti kasnije posebno korisno kada navedemo ostatak citata Ibn Kethīra, gdje se spominju pojmovi "**ostavi**", "**izade**" i slično. I nek' je Allāh na pomoći. *Āmīn.*

A ako bi se neki džāhil opirao ovom tumačenju koje itekako ima smisla, onda kažemo da je njihova tvrdja "umišljeno" oprečno značenje, a ne *mentuq*, i da *mentuq* Ibn Kethīrovog govora pojašnjava da on ne želi ono što ste vi shvatili, ili da se ovdje ne smije i ne može razumijeti oprečno značenje, zbog postojanja prepreka, kao što ćeš kasnije vidjeti, a to već znate, o muslimani!

Da ne bih ja puno pisao, prenijeću sada citate Dr. 'Abdul'Azīza bin Muhammeda bin 'Alī Aal-'AbdulLatifa iz njegove knjige '*Newāqidul-īmān el-qawlijeh wel-'amelijeh*', koju sam koristio u prvim predavanjima, gdje smo objasnili *muhkem* u ovom poglavlju, a kojim ćemo pokazati kako se shvataju riječi Ibn Kethīra, te da je naše shvatanje islamsko i selefijsko, *elhamdulillāh.*

---

²⁸ sūra ez-Zumer, 8. ājet

²⁹ '*Ed-Durer...*', 2/204

On kaže, objašnjavajući stepen pitanja suđenja sa i pred šerī'atom u vjeri islāma:

'Njegov stepen u pogledu imāna:

*Uzvišeni je rekao: 'O vjernici, pokoravajte se Allāhu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allāhu i Poslaniku, ako vjerujete u Allāha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.'*³⁰

*'Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe, pa ipak žele da im se pred tīgūtom sudi, a naređeno im je da ne vjeruju u njega. A šejtān želi da ih u veliku zabludu navede.'*³¹

*'Kad im se kaže: 'Prihvatite ono što Allāh objavljuje, i Poslanika!' - vidiš licemjere kako se od tebe sasvim okreću.'*³²

*'A šta će tek biti kad ih, zbog djela ruku njihovih, pogodi kakva nesreća, pa ti dođu, kunući se Allāhom: 'Mi smo samo htjeli da učinimo dobro i da bude sloge.'*³³

Uzvišeni isto kaže:

*'I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u svim sporovima međusobnim samo tebe ne uzmu i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.'*³⁴

---

³⁰ sūra en-Nisā', 59. ājet

³¹ sūra en-Nisā', 60. ājet

³² sūra en-Nisā', 61. ājet

³³ sūra en-Nisā', 62. ājet

³⁴ sūra en-Nisā', 65. ājet

Iz ovih ājeta dokučujemo stepen tahkīma (uzimanja za sudiju, arbitraže) šeri'ata Uzvišenog Allāha u odnosu na imān. Zakonodavac je ovaj tahkīm učinio (ubrojao u) imānom, kao što je rekao Uzvišeni:

'I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u svim sporovima međusobnim samo tebe ne uzmu i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.'³⁵

Ibn Hazm kaže:

'Uzvišeni Allāh je tahkīm (uzimanje za sudiju) vjerovjesnika, sallallāhu 'alejhi ve sellem, nazvao imānom, i Uzvišeni Allāh je obavijestio da nema imāna osim s time,³⁶ uz to da u prsima ne bude tegobe zbog onoga čime je presudio. Otuda, decidno je ispravno da je imān (sačinjen od) djelo, vjerovanje i govor, jer je tahkīm djelo, a ne biva osim govorom i uz nestanak tegobe u prsima, i to je 'aqīda'.³⁷

Nakon toga je spomenuo citat Ibn Tejmije u kojem komentariše ovaj ājet, pa nakon njega govor eš-Šewkānija, rahmetullāhi 'alejhim. Zatim nastavlja pa kaže:

'Uzimanje (samo) šeri'ata Uzvišenog Allāha za sudiju i vraćanje spora (samo) tekstovima Dvije Objave je uvjet (za ispravnost) imāna, kao što je rekao Uzvišeni Allāh:

'A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allāhu i Poslaniku, ako vjerujete u Allāha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.'

Zbog toga kaže Ibnul-Qajjim:

---

³⁵ sūra en-Nisā', 65. ājet

³⁶ Tj. osim tewhīdom u tome (napomena prevodioca)

³⁷ *'Newāqidul-Īmān...'*, 303. str.

'Njegove riječi: 'A ako se u nečemu...' (obuhvataju) neodređenu imenicu u kontekstu uvjetovanja, koja obuhvata sve u čemu se spore vjernici od mes'elā dīna, malih i velikih, poznatih i manje poznatih. I da u Allāhovoј Knjizi i (sunnetu) Njegovog Poslanika ne postoji propis (presuda) za ono u čemu se spore, i da on nije dovoljan, On ne bi naredio da se (spor) vraća njemu. Jer, nemoguće je da Uzvišeni naredi da se prilikom spora isti vraća onome kod kojeg nema riješenje za spor. Od njih je takođe da je On učinio ovo vraćanje od obavezā īmāna i stvari koje neminovno proizilaze (lawazim) iz njega, pa kada nestane vraćanja onda nestaje i īmān, prema pravilu neminovnosti nestanka osnove zbog nestanka onoga što iz nje obavezno (neminovno) uzročno proizilazi. A naročito kada se radi o uzročnoj povezanosti između ove dvije stvari, jer ona potiče sa obje strane i svaka od njih nestaje nestankom druge,³⁸ a zatim je obavijestio da je ovo vraćanje bolje za njih i da je njegov rezultat i posljedica najljepša.'³⁹

Kaže Ibn Kethīr:

'Otuda, ono čime presude Allāhova Knjiga i sunnet Njegovog Poslanika i posvjedoče da je ispravno – to je (jedina) istina, a nakon istine nema ništa do zablude. Zbog toga je Uzvišeni rekao: **'Ako vjerujete u Allāha i Posljednji Dan', tj. vratite sporove (prepirke) i neznanje (ono što ne znate) Allāhovoј Knjizi i sunnetu Njegovog Poslanika i činite tehākum (tražite hukm, presudu, zakon) pred njima dvoma, u svemu u čemu se sporite... '...ako vjerujete u Allāha i Posljednji Dan'. To ukazuje da onaj**

---

³⁸ Tj. kada ima postoji īmān kod čovjeka, iz njega proizilazi i postojanje tewhīda u tehākumu. Kada ne postoji kod njega īmān, neće postojati ni tewhīd u tehākumu, kao što ni īmān neće postojati kada se pojavi nevjerničko ostavljanje tehākuma pred Objavom ili tehākum pred tāgūtom. Jer širk i kibr negiraju tewhīd i īmān (napomena prevodioca)

³⁹ 'l'lāmūl-Muweqqi'īn', 1/49-50

koji ne čini tehākum u predmetu (stanju) spora pred Knjigom i sunnetom i ne vraća se njima u tome – takav nije vjernik u Allāhi niti u Posljednji Dan.⁴⁰

Pa, ako je tehākum pred Allāhovim zakonom, Uzvišen je – uvjet imāna, onda tehākum pred nekim drugim zakonom – a to je hukm tāgūta i džāhiliijeta – negira iman i on je od znakova nifāqa...⁴¹

Dalje kaže na str. 306:

'U ono što je o ovome pisao šejh Muhammed bin Ibrāhīm su njegove riječi:

'Riječi Uzvišenog: **'...tvrde...'**⁴¹ poriču njihovu tvrdnju imāna na kojeg se pozivaju, jer se tehākum pred nečim drugim mimo onoga s čime je došao Vjerovjesnik, sallallāhu 'alejhi we sellem, u osnovi ne može sastati sa imānom u srcu jednog roba. Naprotiv, jedno negira drugo.⁴² A tāgūt je izvedenica od 'tugjān', a to je prelaženje granice, i svako ko sudi nečim drugim mimo onoga s čime je došao Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi we sellem, je presudio tāgūtom i sudio se pred njim.'

Eš-Šenqīti konstatuje da su sljedbenici zakonadavaca, mimo onoga što je Allāh propisao – mušrici u Allāhi i donosi dokaze za to. Od njih su i njegove riječi:

'Od najjasnijih dokaza za ovo jeste da je Allāh, Veličanstven je i Uzvišen, u sūri en-Nisā' objasnio **da je se čuditi tvrdnji onih koji kažu da su mu'mini, a hoće (žele) da čine tehākum pred nečim drugim mimo onoga što je Allāh propisao. To nije ni**

---

⁴⁰ 'Tefsīr Ibn Kehtīra', 1/491

⁴¹ Iz 60. ājeta sūre en-Nisā', pogledaj ājet (napomena prevodioca)

⁴² Zato što je tehākum pred tāgūtom veliki širk i imān u tāgūta i negira tewhīd i imān u Allāhi, Allāhul-Muste'ān... (napomena prevodioca)

zbog drugog, osim zbog toga što je njihova tvrdnja īmāna uz htijenje (želju) činjenja tehākuma pred tāgūtom dostigla toliki stepen laži, koji izaziva čuđenje. I to u riječima Uzvišenog: 'Zar ne vidiš one koji tvrde da vjeruju u ono što se tebi objavljuje i što je objavljeno prije tebe, hoće (žele) da im se sudi (tehākum) pred tāgūtom...' ' ' ' 43

Dakle, ovdje je najvažnije da ljudi shvate razliku između *nevjerničkog ostavljanja tehākuma pred šeri'atom* i *činjenja tehākuma pred tāgūtom* i da se ovdje radi u stvari o dvije različite jedinice velikog kufra i širka. *Allāhul-Muste'ān*.

Ovim smo pokazali kako je pisac spomenute knjige shvatio i upotrijebio govor Ibn Kethīra, *rahimehullāh*.

U istoj knjizi pisac objašnjava vezanost pitanja "hukma" za *tewhīdul-mutābe'ah*, tj. vjerovanje u Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i ostvarenje njegove jednoće u pravima vjerovjesništva, pa spominje 65. ājet iz sūre en-Nisā' i komentar Ibn Kethīra, a 60. nećemo spominjati, jer se njega tiče govor Ibn Kethīra koji je mnogima bio šubha.

Kaže pisac:

'Njegov stepen u odnosu na tewhīd slijeđenja: ono što se želi tewhīdom slijeđenja jeste ostvarenje slijeđenja Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem. Otuda, tewhīdul-mutābe'ah je tewhīd Allāhovog Poslanika sa tahkīmom (arbitražom, uzimanjem za sudiju), predanošću, potčinjenošću i

---

43 Pogledaj 'Newāqidul-Īmān...' , 303.-307. str.

pokornošću. Pa, obzirom da je stvar takva, nema sumnje da je suđenje onim što je Allāh objavio ustvari tewhīdul-mutābe'ah.

'Ne, tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u svim sporovima međusobnim samo tebe ne uzmu i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.'⁴⁴

Kaže Ibn Kethīr u tefsīru ovog ājeta:

" يقسم تعالى بنفسه الكريمة المقدسة أنه لا يؤمن أحد حتى يحكم الرسول صلى الله عليه وسلم في جميع الأمور , فما حكم به فهو الحق الذي يجب الانقياد له ظاهرا و باطنا . "

*'Uzvišeni se kune svojim plemenitim i svetim Nefsom da niko neće vjerovati dok ne uzme (samo) Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem za sudiju u svim stvarima. Pa ono čime presudi je haqq kojem se mora potčiniti (pokoriti, za njim povesti) u vanjštini i tajno.'*⁴⁵

Ibnul-Qajjim kaže o ovome ājetu:

'Uzvišeni se zakleo svojim svetim Nefsom, zakletvom potvrđenom negacijom prije nje, da stvorenja neće biti vjernici sve dok ne uzmu (samo) Njegovog Poslanika za sudiju (tahkīm) u svemu u čemu se međusobno spore od temelja i ogranaka, i propisa šerī'ata i propisa ākhireta (mjesta povratka), i nije im potvrdio īmān samo zbog ovog tahkīma, sve dok u njima ne nestane tegoba a ona je tjeskoba prsa, i dok im se prsa ne rašire (prostrana ne budu) u potpunosti za njegov hukm (presudu, zakon) i dok ga u potpunosti ne prihvate, i zbog toga im takođe nije potvrdio īmān sve dok se tome ne pridruži i doček njegovog hukma (presude, zakona) sa

---

⁴⁴ sūra en-Nisā', 65. ājet

⁴⁵ ''Tefsīr Ibn Kethīra'', 3/211

zadovoljstvom i predanošću i nestankom (nepostojanjem) opiranja i oponiranja.'⁴⁶

Kao što je suđenje (hukm) onim što je Uzvišeni Allāh objavio ostvarenje zadovoljstva Muhammedom, sallallāhu 'alejhi we sellem, kao poslanikom i vjerovjesnikom.

Zbog toga kaže Ibnul-Qajjim:

'A što se tiče zadovoljstva Njegovim vjerovjesnikom kao Poslanikom: to u sebi sadrži pokornost (povođenje, potčinjenost), potpunu predanost njemu, tako da mu on bude preči od sebe samog, pa da ne uzima uputu osim iz njegovih riječi i da se ne sudi (parniči, traži sud, zakon) osim pred njim, da nakon njega ne uzima drugog za sudiju i da nikako ne bude zadovoljan sa presudom nekog drugog, u bilo čemu od imena Gospodara, Njegovih svojstava i Njegovih djela, niti u bilo čemu od ukusa suština imāna, njegovih stepenī, niti u bilo čemu od propisa njegove vanjštine i suštine (srca), te da u tome ne bude zadovoljan hukmom nekog drugog i da ne bude zadovoljan osim njegovim hukmom (presudom, zakonom).'⁴⁷

Štaviše, suđenje (hukm) onim što je Allāh objavio, to je značenje svjedočenja da je Muhammed Allāhov Poslanik, kao što je rekao šejh Muhammed bin 'AbdulWehhāb:

'Značenje šehādeta da je Muhammed Allāhov Poslanik obuhvata pokornost njemu u onome što je naredio, vjerovanje u istinitost onoga o čemu nas je obavijestio, napuštanje onoga što je zabranio i od njega odvratio i da se ne obožava Allāh osim onim što je propisao.'

Zbog toga je šejh Muhammed bin Ibrāhīm konstatovao da je tahkīm (arbitraža, uzimanje za sudiju) (samo) šeri'ata Uzvišenog

---

⁴⁶ 'Et-Tibjān fi Eqsamil-Qur'ān', 270. str.

⁴⁷ 'Medāridžus-Sālikīn', 2/172-173

Allāha, Jedinog - značenje šehādeta da je Muhammed Allāhov Poslanik, i to svojim riječima:

'A tahkīm šeriata, kao jedinog, mimo svega ostalog mimo njega je polovina (brat) 'ibādeta (obožavanja) Allāha, Jedinog, mimo svih ostalih pored Njega. Jer značenje dva šehādeta je da samo Allāh bude ma'būd (obožavani), Koji nema sudruga, i da Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem, bude (jedini) slijeđeni, onaj koji se (jedini) uzima za sudiju u onom s čime je došao. A sablje džihāda nisu vađene osim zbog toga i ostvarenja toga djelom, ostavljanjem i tahkīmom (arbitražom) u slučaju spora'.⁴⁸ ⁴⁹

Vidjeli smo da je pisac naveo riječi Ibn Kethīra:

" يقسم تعالى بنفسه الكريمة المقدسة أنه لا يؤمن أحد حتى يحكم الرسول صلى الله عليه و سلم في جميع الأمور , فما حكم به فهو الحق الذي يجب الانقياد له ظاهرا و باطنا . "

'Uzvišeni se kune svojim plemenitim i svetim Nefsom da niko neće vjerovati dok ne uzme (samo) Poslanika, sallallāhu 'alejhi ve sellem za sudiju, u svim stvarima. Pa ono čime presudi je haqq kojem se mora potčiniti (pokoriti, za njim povesti) u vanjštini i tajno.'⁵⁰

---

⁴⁸ Ono što ja razumijem iz ovoga jeste da se vodi borba sa ciljem sprovođenja ovoga (djelom), da bi se ostavio širk u hukmu (ostavljanjem) i da bi se stvorenja natjerala da riješavaju sporove samo pred šeri'atom (arbitražom pred njim u slučaju spora)

⁴⁹ 'Fetwe šejha Muhammeda bin Ibrāhīma (Risāla Tahkīm-ul-Qawanin)', 12/251

⁵⁰ 'Tefsīr Ibn Kethīra', 3/211

Tj. princip jednoće Allāhovog šerī'ata kao sudije, bez čega nema osnove islāma, ruši se *neovjerničkim ostavljanjem i činjenjem širka u hukmu* (suđenju) i *tehākumu* (parničenju, rješavanju spora hukmom, tj. zakonom), iako bi neka bolesna srca sigurno probala nametnuti Ibn Kethīru samo prvo značenje, tj. značenje nevjerničkog ostavljanja.

Ali pisac nakon njih odmah navodi riječi Ibnul-Qajjima, kojima je komentirao ājet, a isto tako i dodao značenja koja bez sumnje sadrže u sebi riječi Ibn Kethīra, iako ih on nije direktno spomenuo, i ovdje mislim na širk u *hukmu* i *tehākumu*.

Jer, opšte je poznato da vjerovanje u Allāha nije ispravno osim kufrom u sva lažna božanstva; da ljubav prema Njemu nije ispravna osim mržnjom prema tāgūtima i mušricima; da lojalnost prema vjernicima nije ispravna osim odricanjem i neprijateljstvom prema nevjernicima; da ljubav prema pravdi nije ispravna osim mržnjom prema nepravdi.

Isto tako, i tahkīm šerī'ata i Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem* (a što je 'ibadet Allāhu, jer se Allāhovom Poslaniku, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, pokoravamo radi Allāha, a ne radi njega, sāmog po sebi), **neće biti vjerski ispravan osim kufrom i nevjerstvom u lažne poslanike i lažne zakone, i to je vjerska, instinktivna i razumska neminovnost. A pokornost njima putem *hukma* i *tehākuma* znači obožavanje njih i šejtāna koji stoji iza toga svega, kao i činjenje širka u vjerovjesništvu. *Allāhul-Muste'ān.***

Nakon što je spomenuo riječi Ibnul-Qajjima u komentaru ājeta, u kojima se za imān uslovljava vraćanje SVAKOG spora šerī'atu, dolaze riječi Ibnul-Qajjima, koje je pisac naveo u jednom kontekstu, u kojima Ibnul-Qajjim kaže:

*"A što se tiče zadovoljstva Njegovim Vjerovjesnikom kao Poslanikom: to u sebi sadrži pokornost (povođenje, potčinjenost), potpunu predanost njemu, tako da mu on bude preči od sebe samog, pa da ne uzima uputu osim iz njegovih riječi, **i da se ne sudi (parniči, traži sud, zakon) osim pred njim, da nakon njega ne uzima drugog za sudiju i da nikako ne bude zadovoljan presudom nekog drugog, u bilo čemu od imena Gospodara, Njegovih svojstava i Njegovih djela, niti u bilo čemu od ukusa suština imāna, njegovih stepenī, niti u bilo čemu od propisa njegove vanjštine i suštine (srca), te da u tome ne bude zadovoljan hukmom nekog drugog i da ne bude zadovoljan osim njegovim hukmom (presudom, zakonom).**"^{11 51}*

A ko učini kufr i širk – zadovoljan je svojim djelom, osim ako je prisiljen. Nakon ovoga pisac spominje citat šejha Muhammeda i Muhammeda bin Ibrāhīma u kojima se potvrđuje i objašnjava značenje dva šehādeta. Pa je od značenja šehādeta da je Muhammed Allāhov Poslanik, *sallāllahu 'alejhi we sellem*, da on bude JEDINI kome se pokorava i koji se slijedi. Zbog čega? Zato što je on poslat od Gospodara Nebesa i Zemlje, Koji je učinio pokornost Muhammedu – obožavanjem Allāha Jednog Jedinog.

---

¹¹ *"Medāridžus-Sālikīn"*, 2/172-173

Ovaj se princip ruši kada bi čovjek odbio pokornost, iako ne radi širk, ili prihvatio pokornost, ali ne i tewhīd u njoj, već da drugima mimo Allāhovog Poslanika daje prava vjerovjesništva, od kojih je i pokornost, što je veliki širk Allāhu, kao i veliki širk u vjerovjesništvu.

I nema razlike između pokornosti nekom drugom u svemu ili pokornosti nekom drugom u jedinki kufra ili širka, *Allāhul-Muste'ān*.

Otuda, po idžmā'u muslimana, tāgūt pokornosti i tāgūt slijeđenja, pored tāgūta 'ibādeta, sačinjavaju vrste tāgūta, iako pokornost i slijeđenje ulaze u značenje 'ibādeta.

Poznata vam je definicija Ibnul-Qajjima o tāgūtu. Tj. da je tāgūt sve ono u čemu je rob prešao granicu od *ma'būda* (onoga kome se čini ibadet), *metbū'a* (onoga koji se slijedi), i *mutā'ah* (onoga kome se pokorava). Tj. oni koji se slijede i kojima se pokorava mimo ili uz Allāha, ne u pokornosti Allāhu. A Allāh je naredio da se samo Njemu pokorimo, da se ne pokorimo nikom mimo Njega i u nepokornosti Njemu, da im se suprotstavimo i učinimo kufr u njih.

Neki ljudi okreću stvar, pa se pokoravaju tāgūtima slijeđenja i pokornosti, u nepokornosti Allāhu, tj. time se suprotstavljajući Allāhu, Koji je naredio pokornost samo Njemu u nepokornosti tāgūtima svih vrsta. Pa, nek' je Allāh na pomoć! Molimo Ga da uputi zabludjele i sačuva islām od mušrika, tāgūta, lažova i tatinih sinova. *Āmīn!*

I koliko je samo tekstova, ājeta i hadītha u kojima se naređuje pokornost (samo) Allāhu i Njegovom Poslaniku!? Tj. tewhīd u tome. Ali, slijepcima ne koristi svjetlo!

Sada želim navesti komentar Ibn Kethīrovih riječi u vezi 50. ājeta sūre el-Mā'ideh.

أَفْحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

"Zar oni džāhilijski (paganski) hukm (zakon, presudu) traže? A ko je od Allāha bolji sudija narodu koji čvrsto vjeruje?"⁵²

Kaže Ibn Kethīr, *rahimehullāh*:

"وقوله: { أَفْحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ }"

ينكر تعالى على من خرج عن حكم الله المحكم المشتمل على كل خير،
الناهي عن كل شر وعدل إلى ما سواه من الآراء والأهواء والاصطلاحات،
التي وضعها الرجال بلا مستند من شريعة الله، كما كان أهل الجاهلية
يحكمون به من الضلالات والجهالات، مما يضعونها بآرائهم وأهوائهم،
وكما يحكم به التتار من السياسات الملكية المأخوذة عن ملكهم
جنكزخان، الذي وضع لهم اليأسق وهو عبارة عن كتاب مجموع من

---

⁵² sūra el-Mā'ideh, 50. ājet

أحكام قد اقتبسها عن شرائع شتى، من اليهودية والنصرانية والملة الإسلامية، وفيها كثير من الأحكام أخذها من مجرد نظره وهواه، فصارت في بنيه شرعًا متبعًا، يقدمونها على الحكم بكتاب الله وسنة رسوله صلى الله عليه وسلم. ومن فعل ذلك منهم فهو كافر يجب قتاله، حتى يرجع إلى حكم الله ورسوله [صلى الله عليه وسلم فلا يحكم سواه في قليل ولا كثير، قال الله تعالى: { أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ } أي: يبتغون ويريدون، وعن حكم الله يعدلون. { وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ } أي: ومن أعدل من الله في حكمه لمن عقل عن الله شرعه، وآمن به وأيقن وعلم أنه تعالى أحكم الحاكمين، وأرحم بخلقه من الوالدة بولدها، فإنه تعالى هو العالم بكل شيء، القادر على كل شيء، العادل في كل شيء..."

"Uzvišeni kori (poriče onima) one koji su izašli iz Allāhovog muhkem (savršenog, posljednjeg) hukma (zakona), koji u sebi obuhvata svako dobro i zabranjuje svako zlo, i odstupi ('adele ila) drugom mimo njega, od mišljenja, strasti, i zakona (termina), koje su postavili ljudi bez oslonca u šeri'atu Allāha, poput zabluda i neznanja kojima su sudili sljedbenici džāhilijeta, koje su postavljali na osnovu svojih mišljenja i strasti i poput kraljevskih sijāseta (politikā, uređenjā), kojim su sudili Tatari, uzetih od njihovog kralja Džingis Khāna, koji im je sastavio Jāsiq; a on je knjiga sastavljena od propisa koje je uzeo iz različitih zakonodavstava; judeizma, kršćanstva i islamskog milleta (vojere) i

drugih.

U njemu ima i dosta propisa koje je uzeo samo iz svog razmišljanja i svoje strasti, **pa je među njegovim narodom postao slijeđenim zakonom**, kojem daju prednost nad hukmom (suđenjem) Allāhovom Knjigom i sunnetom Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

Ko to uradi - kāfir je i obaveza je se protiv njega boriti dok se ne vrati hukmu Allāha i Njegovog Poslanika, pa da ne uzima drugog mimo njega za sudiju, ni u malom ni u velikom. Rekao je Uzvišeni: **'Zar oni džāhilijetski (paganski) hukm (zakon, presudu) traže?'**, tj. traže i hoće (žele) i od Allāhovog hukma odstupaju (ja' dilun, od 'adele). **'A ko je od Allāha bolji sudija narodu koji čvrsto vjeruje?'** Tj. ko je pravedniji od Allāha u Njegovom zakonu, za svakog ko je shvatio šeri'at Allāha i ko je povjerovao u Njega, ko je čvrsto ubijeden i ko zna da je Allāh najmudriji Sudija od svih i da je milostiviji prema Svojim stvorenjima od majke prema svojoj djeci. Jer, On, Uzvišeni, On je Znalac svega, Moćni da sve učini, Pravedni u svemu...⁵³

Kažemo da je riječ **"izašli"** u govoru Ibn Kethīra:

*"Uzvišeni kori (poriče onima) one koji su **izašli** iz Allāhovog muhkem (savršenog, posljednjeg) hukma (zakona)..."*

...došla u smislu kojeg sam prethodno konstatovao, tj. u smislu izreke: *"Ko god uradi širk - izašao je iz tewhīda"*, odnosno ko god sudi tāgūtom ili se sudi pred tāgūtom – izašao je iz suđenja samo Božjim zakonom i pred njim, jer su to dvije suprotnosti koje se ne mogu sastati. Pa izašao ovdje ima značenje kao i *ostavio*.

---

⁵³ *"Tefsīr Ibn Kethīra"*, 2/64

A riječi "**i odstupi**" u citatu:

"Uzvišeni kori (poriče onima) one koji su **izašli** iz Allāhovog muhkem (savršenog, posljednjeg) hukma (zakona), koji obuhvata u sebi svako dobro i zabranjuje svako zlo, **i odstupi** ('adele ila) drugom mimo njega..."

...imaju značenje premiještanja iz nečega u nešto. Tj. "izašli su iz šeri'ata i ostavili ga a premestili se u...", odnosno: odstupili ka tågūtskom zakonu.

Jer, svako ko uradi širk - **ostavio** je tewhīd, **izašao** je iz njega i premestio se iz njega u dīn širka, tj. **odstupio** od tewhīda u širk. To se može reći za onoga koji je nekada bio na tewhīdu, pa ga ostavio, za onoga koji je imao mogućnost da ga uradi, pa ga je ostavio, kao i za onoga koji nije nikad bio na tewhīdu, niti je imao mogućnost da ga čuje putem "poslanice", ali je **izašao** iz "fitre", **ostavio je** i **odstupio** od fitre tewhīda ka širku.

Dakle, za čovjeka u vremenu i mjestu mrtvog neznanja mogu reći da je **ostavio**, **izašao** i **odstupio** od tewhīda u širk. Bez ikakve smetnje i sumnje.

Dalje, Ibn Kethīr nam navodi dva primjera ovoga čina, odnosno kufra i širka u *hukmu* (suđenju) i *tehākumu* (parničenju putem zakona), kao i *propisivanju zakona*. Jedan se tiče paganskih Arapa prije poslanstva, a drugi se tiče Tatara.

U pogledu paganskih Arapa on kaže:

"...i **odstupi** ('adele ilā) drugom mimo njega, od mišljenja, strasti, i zakona (termina), koje su postavili ljudi bez oslonca u šeri'atu Allāha, poput zabluda i neznanja kojima su sudili sljedbenici džāhilijeta, koje su postavljali na osnovu svojih mišljenja i strasti..."

A nema sumnje da u vrijeme predislāmskih Arapa nije bilo šeri'atskih sudnica niti znanja o detaljnim propisima vjere i da je njihov period bio period *fetre*, tj. da je vrijeme bilo vrijeme proširenosti mrklog neznanja, pogotovo u detaljnim propisima.

Postoji li neki ludak koji će reći da ono što su radili predislāmski Arapi od:

1. propisivanja zakona
2. suđenja njima
3. parničenja pred njima

...i to sve, naravno, bez dokaza od Allāha i neovisno od Allāha, u nepokornosti Allāhu, a u pokornosti šejtānu, da sve to nije veliki kufr, zato što nije postojalo islāmsko znanje i zato što nisu postojale šeri'atske sudnice?! U smislu da bi Arapi – da nisu radili druge širkove i kufrove mimo ovih – zaslužili da budu nazvani muslimanima, jer su djeca Ibrāhīma i Ismā'īla, '*alejhimus-selām*, i njima se pripisuju, i da bi ušli u džennet ako na tome umru, i to samo zbog toga što nisu imali mogućnost da saznaju ili zbog toga što nije bilo šeri'atskih propisa da se nauče i šeri'atskih sudnica da se u njima riješavaju sporovi!!!

Neka je slavljen Allāh i daleko i uzvišeno od onoga što govore nepravednici. *Allāhul-Muste'ān.*

Muslimani su se složili da je onaj koji propisuje zakone neovisno od Allāha i onaj koji njima sudi – jedan od glavešina tāgūtā, ne obični tāgūt, i to u bilo kojem mjestu i vremenu, i to nisu uslovili postojanjem poslanice i mogućnosti saznanja šeri'ata i suđenja pred njim. Ovo je poznato u govoru šejha Muhammeda bin 'AbdulWehhāba, *rahimehullāh.*

Jer, ime tāgūt je poput imena mušrik, oba se dobijaju prije uspostave argumenta. Ko propisuje zakone neovisno od Allāha je tāgūt, u bilo kojem vremenu i mjestu, ko sudi tim zakonima je tāgūt, u bilo kojem vremenu i mjestu, ko se parniči pred ovima je mušrik, u bilo kojem vremenu i mjestu. Jer, ovo su sve opisi koje stoje u potpunosti nasuprot osnove islāma, a pripisati ime i opis islāma osobama pri kojima postoje spomenuti opisi znači *uvjerenje da se islām ostvaruje bez ostavljanja tāgūtijeta propisivanja zakona neovisno od Allāha, suđenja njima i bez ostavljanja širka suđenja i parničjenja pred njima. Allāhul-Muste'ān.* I nema sumnje da je onaj koji u ovo vjeruje – kāfir.

I ovo ti, prije nego što pređemo na Tatare, dokazuje da je uvjetovanje "postojanja šeri'atskih sudnica" za kufr mutehākima pred tāgūtom, ustvari šejtānska objava, spuštena na jezik nezalica, učenjaka tāgūta i njihovih robova od kvazi-selefija i kvazi-mudžāhida. Da nas Allāh sačuva od imenā bez značenja. *Āmīn.*

U komentaru 256. ājeta sūre el-Beqare, kada se govori o značenju riječi tāgūt i komentaru 'Umera, *radijallāhu 'anhu*, Ibn Kethīr kaže:

" وقوله: { فَمَنْ يَكْفُرُ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنُ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ } أي: من خلع الأنداد
والأوثان وما يدعو إليه الشيطان من عبادة كل ما يعبد من دون الله،
ووحده الله فعبدته وحده وشهد أن لا إله إلا هو { فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقَىٰ } أي: فقد ثبت في أمره واستقام على الطريقة المثلى والصراف
المستقيم.

قال أبو القاسم البغوي: حدثنا أبو روح البلدي حدثنا أبو الأحوص سلام
بن سليم، عن أبي إسحاق عن حسان - هو ابن فائد العبسي - قال: قال
عمر رضي الله عنه: إن الجيت: السحر والطاغوت: الشيطان، وإن
الشجاعة والجن غرائز تكون في الرجال يقاتل الشجاع عمن لا يعرف
ويفر الجبان من أمه، وإن كرم الرجل دينه، وحسبه خلقه، وإن كان فارسياً
أو نبطياً. وهكذا رواه ابن جرير وابن أبي حاتم من حديث الثوري عن أبي
إسحاق عن حسان بن فائد العبسي عن عمر فذكره.

ومعنى قوله في الطاغوت: إنه الشيطان قوي جداً فإنه يشمل كل شر كان
عليه أهل الجاهلية، من عبادة الأوثان والتحاكم إليها والاستنصار بها...

'Njegove riječi: 'Pa, ko učini kufr u tągūta i vjeruje u Allāha, prihvatio se za najčvršću vezu, koja se ne kida, a Allāh je Svečujući Sveznajući', tj. ko ostavi (iščupa) endāde ⁵⁴ i idole i ono čemu poziva šejtān od 'ibādeta svega što se obožava mimo Allāha, i učini Allāha jednim (wehhadAllāh), pa jedino njemu 'ibādet čini i posvojedoči da NEMA BOGA OSIM NJEGA **'...prihvatio se za najčvršću vezu...'**, tj. postojan je na Njegovoj odredbi i ustrajao je na najljepšem putu i sirātil-musteqīmu.

Rekao je Ebul-Qāsim el-Begawī: Pričao nam je Ebū Rewh el-Beldī, kaže: Pričao nam je Ebul-Ahwes Selam ibn Sulejm od Ebū Ishāqa od Hassana, a on je Ibn Qa'id el-'Absī da je rekao: 'Rekao je 'Umer, radijallāhu 'anhu: **'Džibt je sihr, a tągūt je šejtān, a hrabrost i kukavičluk su urođene stvari koje budu u čovjeku. Hrabar se bori za onog kojeg ne zna, a kukavica ostavlja majku. Plemenitost čovjeka je u njegovom dīnu, a ugled u ahlāqu, bio on Perzijanac ili Nabatejac.'** Isto tako ga prenose Ibn Džerir i Ibn Hātim od hadītha eth-Thewrija od Ebū Ishāqa od Hassana ibn Qa'ida el-'Absija od 'Umera, pa ga je spomenuo.

A značenje njegovih riječi u vezi toga da je tągūt šejtān je vrlo snažno, jer obuhvata svako zlo na kojem su bili sljedbenici džāhilijeta od 'ibādeta idolima, tehākuma (traženja hukma, parničenja) pred njima i traženja pomoći od njih.⁵⁵

Pogledaj! Ovdje Ibn Kehīr navodi značenje tewhīda, a zatim tągūta i neke stvari tągūta kojima poziva šejtān, a koje

---

⁵⁴ Množina od riječi *nidd*. A *nidd* je ono što je učinjeno Allāhu ravnim

⁵⁵ 'Tefsīr Ibn Kehīra', 1/294

naravno, ruše islām u osnovi, te među tim stvarima spominje "*tehākum pred njima*", tj. pred tågūtima.

Pitam Allāhove neprijatelje i neprijatelje razuma:

Da li su arapski pagani u tom periodu imali mogućnost da se sude pred šeriatskim sudnicama?

Ako kažete da nisu, da li ćete se opet usuditi da uvjetujete kufr mutehākima postojanjem šeriatskih sudnica?

Zašto sada Ibn Kethīr nije spomenuo: "*...i odstupi od tehākuma pred Knjigom i sunnetom*"?

Razumije li se išta drugo iz riječi Ibn Kethīra, osim da je *tehākum* pred tågūtom sām po sebi imān u šejtāna i tågūta, a kufr u Allāha?

Ne, tako mi Allāha. Objava je u tom pogledu dovoljna, ali eto, rekoh da ljudimo dokažemo to govorom Ibn Kethīra, kojeg potvaraju svojom bolešću.

Dakle, govor Ibn Kethīra pojašnjava ono što želi reći tu i tamo, a isto tako šta ne želi reći. U komentaru ājeta iz sūre el-Mā'ideh je spomenuo primjer paganskih Arapa, a u komentaru ājeta iz sūre el-Beqareh je među primjerima vjerovanja u šejtāna i tågūta iz doba paganskih Arapa spomenuo – *tehākum* pred tågūtima. Pa, bujrum, *Allāh vas uputio na pravi put!*

Iz govora Ibn Kethīra se razumije da je es-sirātul-musteqīm i najljepši put (*et-tariqatul-muthlā*) kod Allāha –

islām i tewhīd, tj. kufr u tāgūta i vjerovanje u Allāha, što podrazumijeva ostavljanje svakog velikog širka i potpunu predanost samo Allāhu:

'Njegove riječi: 'Pa, ko učini kufr u tāgūta i vjeruje u Allāha - prihvatio se za najčvršću vezu, koja se ne kida, a Allāh je Svečujući Sveznajući', tj. ko ostavi (iščupa) endāde⁵⁶ i idole i ono čemu poziva šejtān od 'ibādeta svega što se obožava mimo Allāha, i učini Allāha jednim (wehhadAllāh), pa jedino njemu 'ibādet čini i posvjedoči da NEMA BOGA OSIM NJEGA 'prihvatio se za najčvršću vezu', tj. postojan je na Njegovoj odredbi i ustrajao je na najljepšem putu i sirātil-musteqīmu.'

A ono na čemu su bili arapski pagani od obožavanja tāgūta i suđenja pred njima je, ustvari, osnova vjere šejtāna i daleka zabluda u koju on poziva, a ne njen ogranak poput velikih grijeha, i takav sigurno nije na pravom putu niti na vjeri Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*:

*'A značenje njegovih riječi u vezi toga da je tāgūt šejtān je vrlo snažno, jer obuhvata svako zlo na kojem su bilo sljedbenici džāhilijeta od 'ibādeta idolima, **tehākuma** (traženjem hukma, parničenja) **pred njima** i traženja pomoći od njih.'*⁵⁷

U komentaru 31. i 32. ājeta sūre Ālu 'Imrān, kaže Ibn Kethīr, *rahimehullāh*:

---

⁵⁶ Množina riječi *nidd*. A *nidd* je ono što je učinjeno Allāhu ravnim

⁵⁷ *'Tefsīr Ibn Kehīra'*, 1/294

" { قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (31) قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا
يُحِبُّ الْكَافِرِينَ (32) }

هذه الآية الكريمة حاكمة على كل من ادعى محبة الله، وليس هو على الطريقة المحمدية فإنه كاذب في دعواه في نفس الأمر، حتى يتبع الشرع الحمدي والدين النبوي في جميع أقواله وأحواله، كما ثبت في الصحيح عن رسول الله صلى الله عليه وسلم أنه قال: "مَنْ عَمَلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرًا فَهُوَ رَدٌّ" ولهذا قال: { قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ } أي: يحصل لكم فوق ما طلبتم من محبتكم إياه، وهو محبته إياكم، وهو أعظم من الأول، كما قال بعض الحكماء العلماء: ليس الشأن أن تُحِبَّ، إنما الشأن أن تُحَبَّ وقال الحسن البصري وغيره من السلف: زعم قوم أنهم يحبون الله فابتلاهم الله بهذه الآية، فقال: { قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ } .

وقد قال ابن أبي حاتم: حدثنا أبي، حدثنا علي بن محمد الطنّافسي، حدثنا عبيد الله بن موسى عن عبد الأعلى بن أعين، عن يحيى بن أبي كثير، عن عروة، عن عائشة، رضي الله عنها، قالت: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "وَهَلِ الدِّينُ إِلَّا الْحُبُّ وَالْبُعْضُ؟ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: { قُلْ إِنْ

كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ { قال أبو زُرْعَةَ: عبد الأعلى هذا منكر الحديث .

ثم قال: { وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ } أي: باتباعكم للرسول صلى الله عليه وسلم يحصل لكم هذا كله ببركة سفارته.

ثم قال أمرًا لكل أحد من خاص وعام: { قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا } أي: خالفوا عن أمره { فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ } فدل على

أن مخالفته في الطريقة كفر، والله لا يحب من اتصف بذلك، وإن ادعى وزعم في نفسه أنه يحب لله ويتقرب إليه، حتى يتابع الرسول النبي الأمي

خاتم الرسل، ورسول الله إلى جميع الثقلين الجن والإنس الذي لو كان الأنبياء - بل المرسلون، بل أولو العزم منهم - في زمانه لما وسعهم إلا اتباعه،

والدخول في طاعته، واتباع شريعته، كما سيأتي تقريره عند قوله: { وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ } الآية [آل عمران : 31] [إن شاء الله تعالى]

."

'Reci: 'Ako Allāha volite, mene slijedite, i vas će Allāh voljeti i grijehе vam oprostiti!' - A Allāh prašta i samilostan je.'⁵⁸

'Reci: 'Pokoravajte se Allāhu i Poslaniku!' A ako se okrenu (odbiju) - pa Allāh, zaista, ne voli nevjernike.'⁵⁹

⁵⁸ sūra Ālu 'Imrān, 31. ājet

⁵⁹ sūra Ālu 'Imrān, 32. ājet

Ovaj plemeniti ājet je sudija svakom ko tvrdi da voli Allāha, a nije na putu (tariqah) Muhammeda, jer takav je lažac u istoj stvari sve dok ne bude slijedio Muhammedov šeri'at i vjerovjesnički dīn u svim svojim riječima i svojim djelima, kao što je konstatovano u sahihu od Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, da je rekao: 'Ko uradi neko djelo koje nije od naše stvari (vjere) – odbacuje mu se'.

Zbog toga je rekao: '**Ako Allāha volite – mene slijedite i vas će Allāh voljeti...**', tj. dobićete više nego što ste tražili od vaše ljubavi prema Njemu, a to je da On vas voli i to je veće nego proo, kao što su neki mudri učenjaci kazali: 'Nije stvar da voliš, već je stvar da budeš voljen'.

Rekao je el-Hasan el-Basrī i drugi od selefā: 'Neki ljudi su tvrdili da vole Allāha, pa ih je Allāh iskušao sa ovim ājetom, te je rekao: '**Reci: 'Ako Allāha volite, mene slijedite, i vas će Allāh voljeti...'**'

Ibn Ebī Hātim je rekao: 'Pričao nam je moj otac, kaže: Pričao nam je 'Alī ibn Muhammed et-Tenāfusī (kaže): Pričao nam je 'Abdullāh ibn Mūsā ibn 'Abdil-E'alā ibn E'ajun od Jahje ibn Ebī Kethīra od 'Urweh od 'Ā'iše, radijallāhu 'anhā, da je rekla: 'Rekao je Allāhov Poslanik, sallallāhu 'alejhi ve sellem: '**Zar je dīn išta drugo osim ljubav radi Allāha i mržnja radi Allāha? Allāh je Uzvišeni rekao: 'Reci: 'Ako Allāha volite, mene slijedite...'**' "

A Ebū Zur'ah je rekao: 'Ovaj 'Abdul-E'alā je munkerul-hadīth'.

A zatim je rekao: '**...i grijeh vama oprostiti! - A Allāh prašta i samilostan je**', tj. zbog vašeg slijeđenja Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem, to će vama se ostoariti radi bereketa njegovog poslanstva. Zatim je Uzvišeni rekao svakom, uopšteno i posebno: '**Reci: 'Pokoravajte se Allāhu i Poslaniku!' A ako se okrenu (odbiju)...'**, tj. ako uradite suprotno (mukhālefeh) njegovoj stvari: '**...pa Allāh, zaista, ne voli nevjernike.'**'

Ovo upućuje da je suprotstavljanje (mukhālefeh) njemu u putu (tarīqah) – kufr, a Allāh ne voli onoga koji je opisan time, iako sebi tvrdi i poziva se na ljubav prema Allāhu (tj. da voli Allāha) i da Mu se približava, sve dok ne bude slijedio Poslanika, Vjerovjesnika, koji ne zna da čita ni da piše, pečata poslanikā i Allāhovog Poslanika svim džinnima i ljudima, u pogledu kojeg ni vjerovjesnicima – naprotiv poslanicima, naprotiv 'ulul-'azm među njima – da su bili u njegovom vremenu, ne bi ništa drugo preostalo, osim da ga slijede i da uđu u pokornost njemu i slijeđenje njegovog šerī'ata, kao što će to biti konstatovano kod riječi Uzvišenog: **'I kada je Allāh uzeo ugovor od vjerovjesnika...'**, inšā' Allāhu te'ālā.^{11 60}

Onaj ko dozvoli tehākum pred tągūtom, bez šubhe prisile, ili koji ga uradi, a nije prisiljen, takav laže da voli Allāha, jer ne slijedi tarīqah Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, čija je vjera samo slijeđenje šerī'ata i suđenje pred njim, isto kao što laže u izgovoranju šehādeta onaj koji nije učinio kufr u tągūta.

I da su najbolji poslanici bili živi u njegovo doba, ne bi se smjeli suditi pred derogiranim Božjim zakonima, već samo pred zakonom s kojim je Allāh njega poslao. Kakav je tek slučaj sa onima koji se sude pred šejtānskim sudijama! A onaj koji ne zna da su ovakvi kāfiri – takav ne zna vjeru Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*. Štaviše, ne zna vjeru nijednog od poslanika, *'alejhimus-selām*. I mi ih mrzimo radi Allāha, tj. radi Njegove vjere, koja je jedini put do Njega i jedini put kojim je zadovoljan, *Allāhul-Muste'ān*. I neka je Allāhovo prokletstvo nad nevjernicima!

---

⁶⁰ ¹¹ *Tefsīr Ibn Kethīra*¹¹, 1/338

Drugi primjer kojeg je naveo Ibn Kethīr, a koji je bez sumnje obuhvaćen značenjem tumačenog ājeta, je primjer Tatara i njihovog vođe Džingis Khāna, koji je "sastavio" zakon, kojeg je sprovodio i slijedio njegov narod, pokoravajući se njemu u nepokornosti Allāhu. Naravno, ne mora značiti da su samo Tataari sudili njime i da su se sudili pred njim, ali to je ono najčešće.

Taj njihov zakon je bio sadržan u poznatoj knjizi "Jāsiq" ili "Jāsa" koju su šlepali sa sobom. Ibn Kethīr govori o tome, nakon što je naveo primjer vjerovanja u tāgūta od strane predislāmskih Arapa:

"...strasti i poput kraljevskih sijāseta (politikā, uređenjā), kojim su sudili Tataari, uzetih od njihovog kralja Džingis Khāna, koji im je sastavio Jāsiq; a on je knjiga sastavljena od propisa koje je uzeo iz različitih zakonodavstava; judeizma, kršćanstva i islamskog milleta (vjere) i drugih. U njemu ima i dosta propisa koje je uzeo samo iz svog razmišljanja i svoje strasti, pa je među njegovim narodom postao slijeđenim zakonom, kojem daju prednost nad hukmom (suđenjem) Allāhovom Knjigom i sunnetom Allāhovog Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem'".

Nema sumnje da je Džingis Khān ovim, mimo ostalih kufrova, upao u tāgūtijet propisivanja zakona, neovisno od Allāha, Gospodara svjetova, u tāgūtijet suđenja njime i slijeđenja njih, a njegov narod i svaki onaj koji se parničio pred njim i njime sudio - u veliki širk tehākuma pred tim zakonikom i nevjerničko slijeđenje tog zakona.

Ono što proizilazi iz pravca onih kojima odgovaramo

jeste da Džingis Khān – ako bi pretpostavili da nije pri sebi imao drugih uzroka kufra mimo ovih – ovim ne bi bio kāfir, a kamoli tāgūt, jer se nije ostvarilo značenje "odstupanja" od Allāhovog zakona; a svaki pametan zna da u mongolskoj stepi nije bilo šeri'atskih sudnica i da je vrlo realno da je neznanje među njima bilo itekekao prošireno, iako ja ne kažem da su oni opravdani u njemu čak i u ovoj stvari, jer su sami Tataři i Mongoli imali granicu i kontakt sa nekim islamskim pokrajinama i nije im bilo nepoznato postojanje naroda koji sebe nazivaju muslimanima, niti njihova vjera.

Ali, mi njih pitamo:

Da li vi zaista tvrdite da Džingis Khān nije tāgūt zbog ovoga, osim nakon ostvarenja "vašeg uvjeta"? Isto tako i oni koji su sudili njegovim zakonom i oni koji su se sudili pred njim?

Iz vašeg temelja proizilazi da bi oni trebali biti muslimani, pod uslovom da nisu imali mogućnost saznanja islamskih propisa ili mogućnost suđenja pred islamskim zakonom; naravno pod uslovom da su bili čisti od ostalih uzroka kufra!

A ako kažete:

"Kada nema šeri'atskih sudnica pravdamo samo onoga koji čini tehākum, a ne pravdamo onoga koji propisuje i sudi",

...mi vam kažemo da nema razlike između mutehākima i onih koji propisuju zakone i sude njima, a Ibn Kethīr, *rahimehullāh*, spominje pojmove "izašao" i "odstupi" uz propisivanje, suđenje i parničenje pred tāgūtskim zakonima.

Kako? Jer vi ste dozvolili tehākum kada nema šeri'atskih sudnica, s ciljem vraćanja otetih prava i ostvarivanja pravde, kako kažete, a smetnuli ste sa uma da je svakom narodu, ukoliko nema Objavu od Allāha, potreban niz zakona i uređenja kojim bi podredio život zajednice i pojedinca i koje, naravno, smatra pravednim i garantom očuvanja prava ljudi koji sačinjavaju tu zajednicu.

A tāgūt je osoba koja propisuje neovisno od Allāha i kojem se drugi pokoravaju ne u pokornosti Allāhu, tj. kojem se pokorava neovisno od pokornosti Allāhu, kao što je on propisao i sudio ne u pokornosti Allāhu. To je tāgūt.

Pa, ako mutehākim nije mušrik zato što nema sudnica istine i zato što time "samo" vraća oteta prava i uspostavlja pravdu, zašto je onda onaj koji propisuje i sudi tāgūt ili mušrik, obzirom da mu Božji zakon nije dostupan, a on isto želi pravdu i vraćanje prava?!

Za razliku od muslimana u periodu neznanja, kojem su nepoznati detaljni propisi islāma, i koji čini idžtihād na osnovu onoga što zna od Allāhovitih Imena i Svojstava i Njegovih Djela, ili propisa, pa ako pogodi ima dvije nagrade, a ako pogriješi ima jednu, s time što je najvažnije da on "ne propisuje neovisno" niti "sudi neovisno" od Allāha, već traži pokornost samo Njemu, čineći idžtihād na spomenuti način.

Ovo se posebno tiče zamišljenog slučaja čovjeka u vremenu i mjestu *fetre*, koji ne zna detaljne propise, a ima osnovu islāma, koji naravno mora suditi svom narodu, što

smo spominjali u našim predavanjima.

Pa ako napravite razliku između *tehākuma* sa jedne i *hukma* (suđenja) i *propisivanja zakona* (*tešrī'i*) sa druge strane, kažemo:

Napravili ste razliku između tri stvari koje okuplja jedan te isti opis, a on je činjenica da su sve one veliki kufr i širk sāme po sebi, bez obzira na srce.

A ako kažete:

"Dajemo propisivaču zakona i sudiji tīgūtskim zakonima propis mutehākima (parničara, onog koji traži hukm), tj. da nijedan od njih nije kāfir onda kada nema mogućnosti dolaska do istine i pravde putem šerī'atskih sudnica, zbog toga što se nije ostvarilo "odstupanje" od Allāhovog zakona",

...kažemo:

To je upravo ono što proizilazi iz vašeg menhedža, obzirom da ove tri stvari imaju zajedničko učešće u bitku velikim kufrom i širkom, i da je Ibn Kethīr spomenuo sve tri uz pojmove "izašao" i "odstupi". Bujrum, razmislite!

Isto tako napominjemo da nepostojanje šerī'atskih sudnica nije identično nepostojanju islamskog znanja! A za kufr propisivača zakona i sudije tīgūtskim zakonom su uvjetovali, ako bi uvjetovali, mogućnost saznanja šerī'atskih propisa, a ne postojanje šerī'atskih sudnica.

Jer, ne vjerujem da ima ijedan čovjek među njima koji bi rekao da propisivač zakona neovisno od Allāha i sudija tim zakonima, ne postaje tīgūtom osim ako ima šerī'atskih

sudnica u kojim bi taj "jadni sudija" mogao da nađe posao, s tim što "na njihovu žalost" u islāmu nema parlamenta u kojem se propisuju zakoni neovisno od Allāha ili uz Njega, pa da kažu da propisivač nije kāfir, osim ako postoji mogućnost rada u "*islamskom parlamentu neovisnog propisivanja zakona*", *Allāhul-Muste'ān*.

Međutim, ovdje nije poenta samo pitanje dostupnosti šeri'atskim propisima i mogućnosti njihovog saznanja i nepostanja te mogućnosti, već je ovdje glavno pitanje tewhīda koje se ruši "učేశćem" u Allāhovim pravima i specifikama; tj. putem učešća u propisivanju zakona neovisno od Allāha, što radi tāgūt, putem učešća u suđenju tāgūtskim zakonima, neovisno od Allāhovog jedinstvenog prava na hukm i putem davanja učešća sudijama tāgūta na Allāhovo jedinstveno pravo time što se parniče pred njima i traže od njih hukm (presudu).

Ovo je srž pitanja, a ne da li može doći do šeri'ata ili ne, jer je ovo posljednje posebno za prethodno zamišljeni slučaj muslimanskog sudije, koji živi u vremenu *fetre* i čini idžtihād na osnovu onoga što zna o Allāhu, da bi došao da propisa koji je u skladu sa onim čime raspolaže od spoznaje Allāhovog Bića, Imena i Svojtava i Njegovih djela.

Dakle, propisivač zakona mimo Allāha je tāgūt zato što oponaša Allāha u Njegovom pravu, onaj koji sudi neovisno od Allāha je tāgūt zato što oponaša Allāha u Njegovom pravu, i onaj koji se pred njima sudi je mnogobožac, a ne monoteista, zato što im je svojim djelom dao učešće u Allāhovim pravima.

I ovdje, obzirom da se govori o nestanku imena islāma zbog nestanka osnove islāma, nije bitno da li je moguće saznati detaljne propise ili ne i nije bitno da li postoje šeri'atske sudnice ili ne. *Allāhu moj*, osim za pitanje uspostave argumenta, kada kažemo da postojanje mogućnosti saznanja, pored imena širka i tāgūtijeta, za sobom povlači potpuni tekfir, tj. onaj koji za sobom povlači sve propise i na dunjāluku i na ākhiretu. Pa je takav, nakon što je bio tāgūt i mušrik, postao kāfirom.

Nadam se da neiskusnog čitaoca nisam zbunio svojim objašnjenjem i da će oni koji znaju svoj dīn shvatiti o čemu ja ovdje govorim.

Volio bih kada bi se ovi neprijatelji islāma jednom okupili da nam objasne ova pitanja detaljno, ako imaju istu predstavu o njima, pa da nam ušparaju vrijeme koje trošimo baveći se mogućim scenarijima, a zatim onim što može proizići iz svake od njihovih zabluda.

U svakom slučaju, bila bi senzacija kada bi se danas našao nekakav ludak koji bi rekao da je Džingis Khān postao tāgūtom, njegove sudije tāgūtima i njihovi robovi mutehākimi pred njima mušricima zbog toga što su imali mogućnost da nauče šeri'at ili da se sude pred njim; u protivnom ne! Jer, onda, kao što su uvjetovali svojstvo "odstupanja" da bi tehākum bio veliki širk, imamo novu generaciju koja uvjetuje svojstvo "odstupanja" da bi neovisno propisivanje i suđenje bilo veliki širk i tāgūtijett, za što ja nisam do sada čuo. *Allāhul-Muste'ān*.

Čuo sam da ljudi govore da je neovisno propisivanje i suđenje mali kufr, da Allāh sačuva, ali da neko kaže da je neovisno propisivanje i suđenje veliki širk, ali samo uz svojstvo 'odstupanja', to nisam čuo i nadam se da neću.

I ovdje onda imamo još jednu važnu stvar, a to je konstatacija da, prema njima, sām čin "neovisnog propisivanja" i "neovisnog suđenja" ne bi bio svojstvo tāgūtijeta i veliki širk, jer su za to uslovili 'odstupanje', što znači da je opis 'odstupanja' taj koji ih čini tāgūtijetom i širkom, a ne propisivanje i suđenje sām po sebi. Osoba koja bi vjerovala u ovo se, naravno, nije odrekla od tāgūtijeta i velikog širka, jer ne pravi razliku između drugih vjera i velikih grijeha, *Allāhul-Muste'ān*.

Mi smo u proteklim predavanjima objasnili da je onaj koji ograničava nevjernički tehākum samo na svojstvo 'odstupanja' uz tehākum pred tāgūtem - nevjernik, jer on time u stvari tehākum pred tāgūtem ne smatra velikim širkom i 'ibādetom nekog drugog mimo Allāha.

I nema sumnje da ovakva osoba ne zna islām, vjeru svih vjerovjesnika i muslimana, koju sačinjavaju dva rukna. Rukn kufra u svakog lažnog *mutā'a*,⁶¹ svakog lažnog *ma'būda*⁶² i svakog lažnog *metbū'a*⁶³ i rukn vjerovanja samo u Allāha, *subhānehu we te 'ālā*.

---

⁶¹ Onaj kome se pokorava ne u pokornosti Allāhu, tj. kojem se pokorava u pokornosti njemu sāmom po sebi, a time šejtānu

⁶² Onaj ili ono čemu se čini 'ibādet mimo Allāha

Pa, obzirom da znamo njihovo tumačenje u vezi tehākuma, neka nam objasne kako "tumače" riječi Ibn Kethīra "...izađe...", "...odstupi..." u pogledu "suđenja" i "propisivanja" zakona, jer u fetwi Ibn Kethīra, u kojoj je on, tumačeći ājet, spomenuo one koji "sude" i "slijede" i one koji "postavljaju" i "propisuju"! Interesuje me njihov odgovor.

Naravno, sve ovo nas približava načinu na kojeg moramo shvatiti željeno iz riječi "izađe" i "odstupi" i neminovnost postojanja prihvatljive fleksibilnosti u tumačenju istih.

Evo ti ponovo citat riječi Ibn Kethīra, kako bi ljepše doživio diskusiju:

"Uzvišeni kori (poriče onima) one koji su izašli iz Allāhovog muhkem (savršenog, posljednjeg) hukma (zakona), koji obuhvata u sebi svako dobro i zabranjuje svako zlo, i odstupi ('adele ilā) drugom mimo njega, od mišljenja, strasti i zakona (termina), koje su postavili ljudi bez oslonca u šeri'atu Allāha, poput zabluda i neznanja kojima su sudili sljedbenici džāhilijeta, koje su postavljali na osnovu svojih mišljenja i strasti i poput kraljevskih sijāseta (politika, uređenja) kojim su sudili Tatari, uzetih od njihovog kralja Džingis Khāna, koji im je sastavio Jasiq; a on je knjiga sastavljena od propisā koje je on uzeo iz

---

⁶³ Onaj ili ono što se slijedi ne u slijedenju Allāhove stvari, već se slijedi zbog njega sāmog, a time u nepokornosti Allāhu i pokornosti šejtānu. Ovo su tri vrste tāgūta koje je spomenuo Ibnul-Qajjim, *rahimehullāh*, a koje, naravno, obuhvataju sve ostale jedinike tāgūtā

različitih zakonodavstava; judeizma, kršćanstva i islāmskog milleta (vjere) i drugih.

U njemu ima i dosta propisa koje je uzeo samo iz svog razmišljanja i svoje strasti, pa je među njegovim narodom postao **slijeđenim** zakonom, kojem daju prednost nad hukmom (suđenjem) Allāhovom Knjigom i sunnetom Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

Ko to uradi - kāfir je i obaveza je se protiv njega boriti dok se ne vrati hukmu Allāha i Njegovog Poslanika, pa da ne uzima drugog mimo njega za sudiju, ni u malom ni u velikom.'''

Razmisli o ovome! A mi nismo čuli ove oholnike da uvjetuju 'izlazak' i 'odstupanje' za kufr propisivača zakona i onoga koji njima sudi!!

Dalje, Ibn Kethīr spominje šerī'atski propis za opisana djela, a posebno je tretirao slučaj čiji je on bio suvremenik, a to je "davanje prednosti" Jāsiqu nad šerī'atom, pa kaže:

''...U njemu ima i dosta propisa koje je uzeo samo iz svog razmišljanja i svoje strasti, pa je među njegovim narodom postao **slijeđenim** zakonom, **kojem daju prednost** nad hukmom (suđenjem) Allāhovom Knjigom i sunnetom Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

Ko to uradi - kāfir je i obaveza je se protiv njega boriti dok se ne vrati hukmu Allāha i Njegovog Poslanika, pa da ne uzima drugog mimo njega za sudiju, ni u malom ni u velikom.'''

Ima robovā tāgūta koji su uzeli ovaj citat Ibn Kethīra i željeli da mu nametnu da on vjeruje da je jedini vid kufra onoga koji sudi tāgūtom ili se pred njim sudi (a ovo zadnje

nam je djelimično poznato), a možda neko doda ovome i propisivanje zakona neovisno od Allāha – onda kada čovjek 'da prednost' tågūtskom zakonu nad Allāhovim. Eto, jadni Ibn Kethīr, *rahimehullāhu te'ālā*. Tj. kada učini to dajući prednost tågūtu nad zakonom Uzvišenog.

Ovo je bez sumnje neispravno, jer Ibn Kethīr, ustvari, govori o onome što se desilo za njegovo vrijeme, između ostalog, i to ne znači da je to jedini vid kufrā u spomenutim pitanjima, a i njegov govor iz djela *'El-Bidājeh wen-Nihājeh'* pojašnjava da je 'davanje prednosti' drugom zakonu nad Allāhovim – ustvari vid žešćeg kufrā od samog tehākuma pred njima, *Allāhul-Muste'ān*, iako je sāmō davanje prednosti drugom zakonu nad šeri'atom kufr, sāmō po sebi, pa makar i ne sudio njima, ne sudio se pred njima i ne propisao ga. Ovo zadnje 'davanje prednosti', obzirom da nema praktičnog elementa, se tada, bez sumnje, tiče srca.

S time što je haqq da je svako ko se sudi pred tågūtskim zakonom ili derogiranim zakonom – njemu praktično dao prednost nad šeri'atom, jer mu je Allāh zabranio da se sudi pred njima i naredio da se sudi samo pred šeri'atom. Daje mu prednost, pa čak i da nema šeri'atskih sudnica. I ovakvu upotrebu sam pročitao i čuo u govoru učenjaka islāma. Poput onoga koji učini sedždu kipu bez prisile, za kojeg kažemo da je dao prednost širku nad tewhīdom Allāha. A ako to radi kada postoje šerijatske sudnice, pa onda je bez sumnje značenje 'davanja prednosti' još istaknutije i kufr je tada veći.

Kaže Ibn Kethīr u djelu *'El-Bidājeh wen-Nihājeh'*,

13/137:

"Džingis Khān. On je najveći sultān kod Tatara. Otac njihovih današnjih kraljeva, njemu se pripisuju. Ko veliča El-Qana, u stvari želi ovog kralja. I on je onaj koji im je 'postavio' 'Es-Sija'sa' pred kojim čine tehākum i kojim sude (čine hukm), a većina nje se suprotstavlja propisima Uzvišenog Allāha i Njegovim Knjigama. A on(a) je nešto što je on izmislio od sebe, u čemu su ga oni slijedili.

Njegova majka je tvrdila da ga je zanimala od svjetlosti sunca i zbog toga mu se ne zna otac. A očigledno je da je on nepoznatog porijekla.

Ja sam vidio jedan 'tom' kojeg je napisao Vezir u Bagdādu 'Alā'ud-Dīn el-Džuwejnī o njegovoj biografiji, u kojem je spomenuo tok njegovog života, ono što je posjedovao od političkog intelekta (razuma), plemenitosti i hrabrosti..."

Zatim je nešto malo progovorio o životu Džingis Khāna i njegovoj vladavini, pa kaže na 138. strani:

"Borio se protiv Khavarizm Šaha oko 616. godine, a Khavarzim Šah je umro 617., kao što smo spomenuli... umro je 624. godine, pa su ga stavili na željezni tābūt, uvezali ga lancima i zakačili ga tamo između dva brda.

A što se tiče njegove knjige 'El-Jāsa', to je knjiga napisana u dva toma, krupnim pismom i nosi se kod njih na kamili. Neki od njih spominju da bi se on penjao na brdo a zatim silazio, zatim se peo pa silazio nekoliko puta, dok se ne bi umorio i pao onesviješćen, pa bi naređivao prisutnima da pišu ono što mu tada dođe na jezik.

Pa ako je to zaista tako, onda je najvjerovatnije šejtān bio pričao na njegovom jeziku ono što je u njoj. A el-Džuwejnī spominje da se neki njihov pobožnjak radi 'ibādeta popeo na brda u žestokoj

hladnoći, pa je čuo da mu neko govori: 'Učinili smo Džingis Khāna i njegov porod vladarima zemlje'. El-Džuwejnī kaže: 'Šejhovi (mudraci, starci) Mongolā vjeruju u ovo i drže ga neprikosnovenim'. Zatim je el-Džuwejnī spomenuo neke primjere iz El-Jāsa', a od njih je: ko učini blud ubija se, bio oženjen ili ne, isto tako ko opći sa muškarcem ubija se, ko namjerno slaže ubija se, ko opsihiri ubija se, ko špijunira ubija se, ko se uplete između dvojice koji se prepiru pa pomogne jednog od njih protiv drugog ubija se, ko mokri u stajaću vodu ubija se, ko se zagnjuri u nju ubija se, ko nahrani zarobljenika, napoji ga ili ga obuče bez dozvole njegovih vlasnika ubija se, ko nađe bjegunca a zatim ga ne vrati ubija se, ko nahrani zarobljenika ili baci nekom nešto od hrane ubija se, mora mu to dodati iz ruke u ruku. Ko hrani drugog nečim neka on prvi počne sa jelom, čak i da je drugi emir a ne zarobljenik, ko jede a ne nahrani prisutnog ubija se, ko zakolje neku životinju bit će zaklan poput nje, mora joj rasporeti stomak i uzeti joj srce rukom, tj, da ga izvadi prvo iz njene utrobe...

و في ذلك كله مخالفة لشرائع الله المنزلة على عباده الأنبياء عليهم الصلاة و السلام , فمن ترك الشرع المحكم المنزل على محمد بن عبد الله خاتم الأنبياء و تحاكم إلى غيره من الشرائع المنسوخة كفر , فكيف بمن تحاكم إلى الياسا و قدمها عليه ؟ من فعل ذلك كفر بإجماع المسلمين . قال الله تعالى : (أفحكم الجاهلية يبغون و من أحسن من الله حكما لقوم يوقون) و قال تعالى (فلا و ربك لا يؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم ثم لا يجدوا في أنفسهم حرجا مما قضيت و يسلموا تسليما) صدق الله العظيم ...

U svemu tome je suprotstavljanje (suprotnost) Allāhovim propisima spuštenim na Njegove robove vjerovjesnike, 'alejhimus-salātu wes-selām. Pa ko **ostavi** savršeni (posljednji, derogirajući) zakon, spušten Muhammedu sinu 'Abdullaha, pečatu vjerovjesnika i **učini tehākum** pred drugim mimo njega od derogiranih zakona zanevjerovao je (kefere), pa kako je tek sa onim ko **učini tehākum** pred El-Jāsa' i **dā joj prednost nad njime?** Ko to uradi je kāfir po idžmā' u muslimanā.

Uzvišeni Allāh je rekao: **'Zar oni džāhilijetski (paganski) hukm (zakon, presudu?) traže? A ko je od Allāha bolji sudija narodu koji čvrsto vjeruje?'** I rekao je Uzvišeni: **'Ne, tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u svim sporovima međusobnim samo tebe ne uzmu i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.'**

Rekao je istinu Uzvišeni Allāh.^{11 64}

Ovdje imamo ponovo pojmove "**ostavi**" i "**učini tehākum**", što smo između ostalog tumačili i u smislu: **'Ko god uradi širk – ostavio je tewhid'**, jer su to dvije suprotnosti koje se ne mogu sastati...

Isto tako, vidimo da je kufr onoga koji **daje prednost** Jāsiqu nad šeri'atom veći nego kufr onoga koji to ne čini na spomenuti način, iako čini tehākum pred nekim drugim, a Ibn Kethīr je spomenuo one koji čine tehākum pred derogiranim Božjim zakonima, što je takođe kufr.

---

⁶⁴ **'El-Bidājeh wen-Nihājeh'**, 13/137-138

S tim što nema sumnje da u određenim aspektima postoji razlika između tehākuma pred derogiranim Allāhovim zakonima i zakonima tągūta, o čemu mi ovdje zbog okolnosti vremena i mjesta ne možemo govoriti.

Spomenuo je *idžmā' muslimanā* (obradi pažnju: muslimanā) u pogledu kufra mutehākima pred tągūtskim zakonom. Namjerno nisam rekao u pogledu kufra onoga koji da prednost kafirskom zakonu nad šeri'atom, jer Ibn Kethīr ne želi ograničiti *idžmā'* muslimanā samo na uvjet davanja prednosti, već govori o stvari čiji je on bio suvremenik i o žešćem vidu kufra, obzirom da je bio pod uticajem spomenutih društvenih okolnosti.

Ja bih mogao u pogledu ovoga navesti desetine citata govora učenjaka selefa i khalefa, ali nam je cilj, kao što smo rekli, da odgovorimo na ovu šubhu posebno govorom Ibn Kethīra, *Allāhul-Muste'ān*.

Jer, nevjernički tehākum pred tągūtom jeste sām čin tehākuma pred tągūtom, a ne sāmo 'davanje prednosti tągūtskom zakonu nad šeri'atom', iako je ovo posljednje još žešće.

TREĆE:

Učenjaci islāma, preciznije rečeno učenjaci *usūlul-fiqha*, spominju da se nekada iz određenih rečenica ne smije uzimati '*mefhūmul-mukhālefeh*' (oprečno značenje) i njegov propis, i to zbog postojanja prepreka koje to zabranjuju. I mi kažemo da se iz riječi Ibn Kethīra isto tako ne smije uzeti oprečno značenje upravo zbog postojanja tih prepreka.

Izvoli citat učenih u pogledu situacija u kojima se ne smije uzimati oprečno značenje i njegov propis, *pa da Allāh pomogne*.

Bujrum citat šejha Muhammeda el-Emīna eš-Šenqītiya iz '*Mudhekkiretun fi Usūlil-Fiqh*', 288. str., a isto ćeš naći od njega u komentaru hiljadnice u usūlul-fiqhu '*Meraqis-Su'ud*' sa nazivom '*Nethrul-Wurdu 'alā Mera'qis-Su'ud*', 107. str. Izvoli citat:

'Pisac nije spomenuo prepreke koje zabranjuju da se oprečno značenje uzme u obzir. A ono ima prepreke koje sprečavaju da se on uzme u obzir, a koje spominju učenjaci usūlul-fiqha (usūlijjūn). Od njih su:

1. *Da specifikacija 'mentuqa' u spomenu dođe u kontekstu prigovora zbog učinjenog dobra (imtina'an), poput Njegovih riječi, Uzvišen je: **'...jedete sveže meso...'** (Fātir, 12.) Iz ovoga se ne razumije zabrana sušenog (dimljenog) mesa.*
2. *Da bude specifikiran spomenom (posebno spomenut), jer se trenutno događa u stvarnosti ⁶⁵ (skladan je sa stvarnošću).*

---

⁶⁵ Na ar. *muwāfequl-wāqi'*. Tj. spominje se neka stvar zato što se ona odigrava u stvarnosti. Kažem: Ājeti sūre en-Nisā' od 60. pa dalje govore o tehākumu pred tāgūtom, što je imān u njega, a što su radili određeni ljudi u vremenu postojanja šeri'atskih sudnica i

Poput Njegovih riječi, Uzvišen je: 'Nemoj da vjernici uzimaju nevjernike za ewlija' ⁶⁶ (Ālu 'Imrān, 28.) *Ovaj ājet je objavljen povodom naroda koji je 'prijateljevao' sa Židovima* ⁶⁷ *mimo mu'minā, pa je ājet došao zabranjujući 'događajuće stanje', bez želje da se propis ograniči (specifizira) na to.* ⁶⁸

Qur'āna i sunneta. Svi ovi opisi, tj. činjenica da se radilo o određenim vrstama ili jedinkama ljudi ili da su postojale šeri'atske sudnice, samo su dodaci koji su došli u kontekstu spominjanja opisa koji postoje u "stvarnosti" i iz njih se ne smije vaditi oprečno značenje, kao što to rade mušrici, koji kažu da tehākum nije kufr kada nema šeri'atskih sudnica. Da Allāh sačuva... I nema sumnje da se ovo pravilo mora primjeniti nad tim ājetima. Jer, ako ga ne primjene nad ājetima o tehākumu, ne znam nad kojim će ga ājetom primjeniti, a 'ulema je, kao što to vidiš, ovo pravilo primjenjivala na mnogo manjim propisima

⁶⁶ Kažem: Možda je bolje bilo da je spomenuo ājet iz el-Ma'ideh: **"O vi koji vjerujete, ne uzimajte Židove i kršćane za ewlija'. Oni su jedni drugim prijatelji. A onaj od vas koji ih uzme za prijatelje - on je od njih. Uistinu Allāh neće uputiti narod zulumčarski"**, jer ājet kojeg je naveo zabranjuje prijateljevanje sa kafirima uopšteno i ne spominje određenu vrstu, čak i ako bismo rekli da je ovaj ājet u smislu uopštenog značenja kojim se želi posebno (*'umum jurādu bihi el-khusus*)

⁶⁷ *"Naprotiv, el-muwālāh prema nevjernicima je neograničeno (apsolutno) zabranjena."* (*'Nethrul-Vurud'*, 108. str.) Kažem: Iz ājeta se ne razumije da el-muwālāh prema međžusijama ili hindusima, npr., ne izvodi iz vjere ili da je dozvoljena, jer je to neželjeno značenje po idžmā'u muslimana

⁶⁸ Kažem: Isto tako su i ājeti o tehākumu došli povodom određenih ljudi, u vremenu postojanja šeri'ata, ali iz ostalih tekstova znamo da je tehākum pred tågūtom - imān u njega, bez

3. Da bude specifiziran spomenom, obzirom da se radi o stvari koja je najčešće prisutna, poput Njegovih riječi: '**...i pastorka vaše, u okrilju vašem...**' (en-Nisā', 23.), jer je najčešće da pastorka bude u okrilju (kući) muža njene majke.⁶⁹
4. Da bude specifiziran spomenom sa ciljem potvrđivanja nečega poput hadītha: '**Nije dozvoljeno ženi koja vjeruje u Posljednji Dan...**', do kraja...⁷⁰
5. Od njih je isto kao kada bi došao kao odgovor na pitanje. Kada bismo zamislili da je neko upitao (Poslanika) sallallāhu 'alejhi we sellem: 'Daje li se zekāt na životinje⁷¹ koje pāsu (na pašnjacima)⁷² ?', pa mu on odgovori: '**Daje se zekāt na životinje koje pasu** (na pašnjacima)'. Ovakav odgovor nema oprečno značenje, jer je opis 'pasenja' u odgovoru došao u smislu 'skladnosti sa pitanjem'.
6. Da govornik ne zna propis oprečnog značenja. Pa ako govornik zna propis stoke koja pase, a ne zna propis one koja se vještački hrani, pa kaže: '**Daje se zekat na pasuću**', njegove riječi nemaju oprečno značenje, jer je ostavio oprečno značenje zato što ne zna njegov propis.
7. Od njih je i strah. Kao kada bi neko ko je tek primio islām rekao svom robu u prisustvu muslimana: 'Daj ovo kao sadaqu muslimanima'. Značenje oprečno 'muslimanima' se ne uzima

---

obzira na postojanje šeri'atskih sudnica, pa da se iz spomenutih opisa ne smije uzimati oprečeno značenje. Allāhul-Muste'ān...

⁶⁹ Većina učenjaka zabranjuje ženjenje pastorka iako nije u "okrilju" majčinog muža i ne uzima oprečno značenje iz ājeta. 'Nethrul-Vurud', 107. str.

⁷⁰ Iz hadītha se ne razumije da je onoj ženi koja ne vjeruje u Allāha i Posljednji Dan dozvoljeno zabranjeno, već se time skrenula pažnja na veličinu i kobnost zabranjene stvari

⁷¹ Na ar. *el-ganem*, tj. koze i ovce.

⁷² Tj. pasu na livadi i ne bivaju hranjene

u obzir, jer je ostavio spomen drugih mimo njih iz straha da će biti optužen nifāqom.

8. Od njih je da onaj koji pita zna propis oprečnog značenja, ali ne zna propis 'mentuqa'. Tada 'mentuq' nema oprečno značenje, jer je specifikacija njega spomenom prouzrokovana time što onaj koji pita ne zna, osim za njega.'⁷³

Dakle, iz ājeta koje Ibn Kethīr tumači riječima:

'A ājet je općenitiji od svega toga, i kudi svakog ko odstupi ('adele 'an) od Knjige i sunneta i učini tehākum pred nečim drugim mimo njih od 'bātila', i to je ono što se želi sa tāgūtom ovdje. Zbog toga je rekao: '...zele (hoće) tehākum pred tāgūtom, a naređeno im je da ne vjeruju u njega. A šejtān želi da ih u veliku zabludu navede.'⁷⁴

...se ne smije uzeti oprečno značenje, jer spomenuti opisi – tj. da se radilo o munāficima ili da su postojale šeri'atske sudnice i slično – nisu oni opisi za koje je Allāh vezao hukm tekfira, u smislu da, ako njih nema, nema ni tekfira. Naprotiv, ti opisi su došli u smislu objašnjavanja nečeg što se slaže sa stvarnošću, tj. *muwāfeqetul-wāqi'*. Otuda, iz njih nije dozvoljeno uzeti oprečno značenje, kao što rade neke mušričke neznalice.

A iz sāmog ājeta, kao i iz čitavog Qur'āna i da'we svih vjerovjesnikā i idžmā'a muslimanā, se jasno dā zaključiti da je razlog njihovog kufra htijenje tehākuma pred tāgūtom, a sām tehākum je gori nego htijenje, jer u sebi sadrži i htijenje i dijelo. Jer, kada im je negirao imān, Allāh je to obrazložio

---

⁷³ ⁷⁴ 'Mudhekkiretun fi Usūlil-Fiqh', 288-289

rečenicom: **"hoće tehākum pred tīgūtom, a naređeno im je da učine kufr u njega"**. Tj. ko učini tehākum pred tīgūtom – on vjeruje u njega i nije kāfir u njega, a kufr u tīgūta je, obzirom da je prvi rukn tewhīda, naređen na jeziku svih vjerovjesnikā, *'alejhimus-selām*.

Pitanje i metodologija ustanovljavanja i otkrivanja opisa za koje Zakonodavac veže propise je precizno objašnjeno u islāmskoj literaturi i to bi naročito trebao poznavati onaj koji se bavi usūlul-fiqhom i fiqhom, iako se ovdje radi o stvarima koje mora znati svaki musliman. U takvom procesu učenjak uzima u obzir samo one opise koji su mjerodavni i odbacuje sve ostale.

A opis koji nakon toga dolazi, u kojem se govori o munāficima, iz čega se razumije postojanje šeri'atskih sudnica, jeste samo dodatak čiji je cilj objašnjavanje stanja stvarnosti. *Allāhul-Muste'ān*. Mi smo to odbacili, a prihvatili smo da je uzrok kufra *htijenje tehākuma pred tīgūtom i sām tehākum pred njim*.

Otuda, obzirom da se iz ājeta ne može i ne smije uzeti *oprečno shvatanje*, a Ibn Kethīr tumači ājete i ne izlazi iz njihovog konteksta, duha i metode, kažemo i konstatujemo da je još preče da se iz njegovog govora ne smije vaditi nekakvo *oprečno značenje* i tvrdimo da on to nije htio, kao što ga i Gospodar svjetova, čije riječi on tumači, nije htio. Pa, *nek' je Allāh na pomoći*.

Ako bi neko upitao zašto se Ibn Kethīr izrazio na ovakav način, kažemo da on nije izašao iz konteksta ājeta;

da nije želio *oprečno značenje* obzirom da se ono ājetima ne želi ili da je Ibn Kethīr bio pod uticajem stanja u kojem je živio i da se na njega koncentrisao i o njemu govorio, jer se nikad nije desilo muslimanima da ostanu bez šeri'atskih sudnica, do danas.

Dalje, skrećemo pažnju onima koji sa govorom Ibn Kethīra postupaju kao sa govorom Zakonodavca, na pravilo koje spominju učenjaci kada govore o šeri'atskim dokazima, a to je kada kažu da svaki argument, onoga momenta kada postane moguće da mu se pripiše više od jednog značenja, ne može biti validan za argumentiranje, a posebno ne kada stoji nasuprot onome što je jasno u Knjizi ili što spada u temelj ili temelje vjere. Zato kažu: "*Kada dokaz postane podložan hipotetičnosti – pada i argumentacija njime.*"

Pa, odakle vam pravo da sa riječima Ibn Kethīra, sa kojima se može i mora postupiti kao što smo mi uradili, učinite ono što radite, dižući ih na stepen jasnog, neoborivog dokaza, kojim rušite osnovu vjere?

A mi smo u stanju da iste njegove riječi, a da ne govorimo o šeri'atskim dokazima, upotrebimo protiv vas, pa onda imamo nešto, rasprave radi, "hipotetično" protiv nečeg "hipotetičnog", i koja budala daje prednost jednom nad drugim. A kamoli da nas na osnovu toga naziva haridžijama, tekfirovcima ili da nas tekfīri, jer to je, kao, shvatanje Ibn Kethīra!

Isto tako možemo uzeti i druge njegove citate i upotrijebiti ih protiv vas, kao što smo uradili. A da ne

govorim kakav "bučkuriš" se može napraviti ako bi se neko poigravao sa njegovim riječima ili riječima učenjaka, vadeći iz njih oprečna značenja koja mu se sviđaju. Kada bi se to radilo, nema sumnje da bi islām nestao, ali je Allāh to zabranio šeri'atom i sprečiće qaderom svaki takav pokušaj na rukama Svojih robova, kao što je obećao da će islām ostati do pred Sudnji Dan.

Dakle, da napravim rezime ove kratke studije, *inšā' Allāh*:

- ❖ Govor Ibn Kethīra nije dokaz, već se njegova ispravnost mora dokazati šeri'atskim dokazima. Učenjaci usūlul-fiqha, po ispravnijem mišljenju, šeri'atskim dokazom, među ljudima nakon vjerovjesnika, tretiraju samo mišljenje ashābā pod određenim uvjetima, uz posebnu metodologiju u ophođenju sa njim.
- ❖ Iako njegove riječi nisu dokaz i iako je shvatanje koje mu pripisujete ustvari vaše shvatanje, kažemo da je to *oprečno značenje* njegovih riječi, a ne direktno, tj. *mentuq*.
- ❖ *Mentuq* njegovog govora na drugim mjestima pojašnjava da on ne želi *oprečno značenje* koje mu pripisujete. A pravda je da njegove riječi protumačite njegovim riječima, kao što se *mentuqu* daje prednost nad *oprečnim značenjem*.
- ❖ *Oprečno značenje* njegovih riječi koje mu pripisujete se ne smije uzeti u obzir zbog postojanja prepreka koje smo spomenuli. Pa obzirom da i sami ājeti, koje on tumači, u

sebi imaju opise iz kojih se ne smije uzeti oprečno značenje, isti je slučaj i sa njegovim riječima, a on, obzirom da je tako, nije izašao iz duha ājeta, ali niko ne želi oprečno značenje.

- ❖ Ibn Kethīr govori pod uticajem stanja u kojem živi i kao da se na njega koncentrisao. I činjenica da je spomenuo da je takvo stanje kufr ne znači da on vjeruje da je to jedino stanje kufra u pitanju tehākuma.
- ❖ Riječi Ibn Kethīra nisu *jasne* u ukazivanju na značenje i mogu se protumačiti na više načina. Obzirom da je tako ne smiju se i ne mogu uzeti *kao dokaz*. To kažem, naravno, jer odgovaram narodu koji ne zna razliku između šeri'atskog dokaza i onoga što nije dokaz. Zato moraju tražiti nešto drugo.
- ❖ Graditi vjeru na takvim izrekama, dozvoljavati širk, nazivati onoga koji ga zabrani i koji protekfīri onoga koji taj širk dozvoli ili učini – haridžijom, tekfirovcem, kāfirom ili novotarcem je pravo ludilo i vrhunac neznanja.
- ❖ Da je neko drugi uzeo da se igra sa neželjenim *oprečnim značenjima*, ne dao Allāh, iskopali biste mu oči i nikad mu ne biste priznali da je ispravno shvatio riječi učenih. Nadam se da bi bilo tako. A ne dao Allāh da se igramo sa vjerom.

I na kraju želim da navedem nekoliko primjera iz

"Tefsīra" Ibn Kethīra, iz kojih bi se mogla izvući određena oprečna značenja, sa ciljem da vidimo kakav se bućkuris i kufr može pripisati ovom čovjeku ako bi se slijedila ova bolesna metoda, na koju odgovaramo u ovoj studiji, *Allāhul-Muste'ān*. Ovdje se, naravno, radi o opisima iz kojih se ne smiju uzimati oprečna značenja i koje ne želi nijedan musliman, a kamoli imām u tefsīrskoj nauci poput Ibn Kethīra, *rahimehullāh*.

Izvoli komentar 30. ājeta sūre et-Tewbeh:

" { وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِئُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ (30) اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ (31) }

وهذا إغراء من الله تعالى للمؤمنين على قتال المشركين الكفار من اليهود والنصارى، لمقاتلتهم هذه المقالة الشنيعة، والفريّة على الله تعالى، فأما اليهود فقالوا في العُزَيْرِ: "إنه ابن الله"، تعالى الله عن ذلك علوا كبيرا. وذكر السدي وغيره أن الشبهة التي حصلت لهم في ذلك، أن العمالقة لما غلبت على بني إسرائيل، فقتلوا علماءهم وسبوا كبارهم، بقي العزير يبكي على بني إسرائيل وذهاب العلم منهم، حتى سقطت جفون عينيه، فبينما

هو ذات يوم إذ مرّ على جبانة، وإذ امرأة تبكي عند قبر وهي تقول: وامطعماه! واكاسياه! فقال لها ويحك من كان يطعمك قبل هذا؟ قالت: الله. قال: فإن الله حي لا يموت! قالت: يا عزيز فمن كان يُعلم العلماء قبل بني إسرائيل؟ قال: الله. قالت: فلم تبكي عليهم؟ فعرف أنه شيء قد وُعظ به. ثم قيل له: اذهب إلى نهر كذا فاغتسل منه، وصلِّ هناك ركعتين، فإنك ستلقى هناك شيخا، فما أطعمك فكله. فذهب ففعل ما أمر به، فإذا شيخ فقال له: افتح فمك. ففتح فمه. فألقى فيه شيئا كهية الجمرّة العظيمة، ثلاث مرات، فرجع عَزِير وهو من أعلم الناس بالتوراة، فقال: يا بني إسرائيل، قد جئتمكم بالتوراة. فقالوا: يا عَزِير، ما كنت كذّابا. فعمد فربط على إصبع من أصابعه قلما، وكتب التوراة بإصبعه كلها، فلما تراجع الناس من عدوّهم ورجع العلماء، وأخبروا بشأن عزيز، فاستخرجوا النسخ التي كانوا أودعوها في الجبال، وقابلوها بها، فوجدوا ما جاء به صحيحا، فقال بعض جهلتهم: إنما صنع هذا لأنه ابن الله.

وأما ضلال النصارى في المسيح فظاهر؛ ولهذا كذّب الله سبحانه الطائفتين فقال: { ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ } أي: لا مستند لهم فيما ادعوه سوى افتراءهم واختلاقهم، { يضاھئون } أي: يشابهون { قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ } أي: من قبلهم من الأمم، ضلوا كما ضل هؤلاء، { قَاتَلَهُمُ اللَّهُ } وقال ابن عباس: لعنهم الله، { أَنَّى يُؤْفَكُونَ } ؟ أي: كيف يضلون عن

الحق، وهو ظاهر، ويعدلون إلى الباطل؟ "

" 'Jevreji govore: 'Uzejr je - Allāhov sin', a kršćani kažu: 'Mesih je - Allāhov sin.' To su riječi njihove, iz usta njihovih, oponašaju riječi riječima onih koji su ranije zanevjerovali - ubio ih Allāh! Kuda se odmeću?' ⁷⁴

'Uzeli su svećenike svoje i monahe svoje za gospodare (*erbābe*) mimo Allāha, i Mesīha, sina Merjemina, a nije im bilo naređeno osim da čine 'ibādet samo jednom Bogu, nema nikog zaslužnog obožavanja osim Njega. Slavljen neka je On i visoko iznad onog što oni Njemu pridružuju.'

⁷⁵

Ovim Uzvišeni Allāh podstiče vjernike da se bore protiv nevjernika od Židova i kršćana zbog toga što su rekli ovu pogrdnu izreku i laž na Uzvišenog Allāha. Što se tiče Židova, oni su rekli za 'Uzejra da je Allāhov sin, neka je Allāh visoko iznad toga, a es-Sudijj i drugi spominju da je nastanak ove njihove šubhe bio kada su Amaleki porazili Sinove Izraela, i pobili im 'ulemu (učenjake) i porobili im velikane, ostao je 'Uzejr da plače za Sinovima Izraela i za nestankom znanja od njih dok mu nisu pali kapci očiju. Jednog dana on prođe pored el-Džebaneh, kad tamo jedna žena plače kod jednog groba, govoreći: 'Oh, za onim koji me je hranio, oh za onim koji me je oblačio!' Pa joj on reče: 'Teško tebi! Ko te je hranio prije ovoga?' Ona reče: 'Allāh.' Reče: 'Pa Allāh je živ i ne umire.' Ona odgovori: 'O 'Uzejre! A ko je podučavao 'ulemu prije Sinova Izraela?' On reče: 'Allāh.' Ona mu reče: 'Pa zašto plačeš za njima?' Pa je shvatio da se radi o nečemu čime je savjetovan, a zatim mu bi rečeno: 'Otiđi do te i te rijeke, okupaj se u njoj i klanjaj dva rek'ata, tamo ćeš naći jednog starca, pa pojedj ono čime

---

⁷⁴ sūra et-Tewba, 30. ājet

⁷⁵ sūra et-Tewba, 31. ājet

te nahrani.' Pa je uradio ono što mu je naređeno i tamo nađe starca koji mu reče: 'Otvori usta!', pa ih je otvorio i on mu ubaci u njih nešto poput velike žeravice i to tri puta, a 'Uzejr se vrati kao najučeniji čovjek o Tewratu, pa reče: 'O Sinovi Izraela! Došao sam vam sa Tewratom:' Rekoše: ' 'Uzejr! Ti nikad nisi bio lažac!?' Na to on zaveza za jedan od svojih prstiju pero i napisa sav Tewrat svojim prstom. A kada se ljudi vratiše od svog neprijatelja i kada se 'ulema vrati, obavijestiše ih o 'Uzejrovom slučaju, pa izvadiše primjerke Tewrata, koje su bili krili u planinama i uporediše ga sa njima, te uvidješe da je o ono s čime je on došao ispravno; na što rekoše neke neznalice među njima: 'To je mogao uraditi samo zato što je on Allāhov sin'.

A što se tiče zablude kršćana u pogledu Mesīha, to je jasno.

Zbog toga je Uzvišeni Allāh utjerao u laž obje skupine, rekavši: **'To su riječi njihove, iz usta njihovih'**, tj. oni za tu tordnju nemaju dokaza osim njihove laži i razilaženja. **'...oponašaju...'**, tj. podudaraju se sa... **'...riječi onih koji su ranije zanevjerovali'**, tj. od naroda prije njih koji su skrenuli kao što su skrenuli oni. **'Allāh ih ubio'**. Kaže Ibn 'Abbās: 'Allāh ih prokleo', **'kuda se odmeću?'**, tj. kako da skrenu sa istine, a ona je jasna, i **odstupe** (ja' dilūn) ka laži?'⁷⁶

Prema metodi onih koji dokazuju dozvoljenost tehākuma pred tāgūtom kada ne postoje šeri'atske sudnice, sada bi se "moglo" zaključiti da riječi: " 'Uzejr i Mesīh su Allāhovi sinovi'" nisu kufr same po sebi, osim ako je bilo moguće da se dođe do istine zato što Ibn Kethīr kaže:

" **'...kuda se odmeću?'**, tj. kako da skrenu sa istine, a ona je jasna, i **odstupe** (ja' dilun) ka laži?'"

---

⁷⁶ 'Tefsīr Ibn Kethīr', 2/333

I vidimo da je spomenuo glagol *odstupiti* ('adele) u prezentu *odstupaju* (*ja'dilūn*), jer bi se, prema njihovoj metodi, tek onda ostvarilo značenje "nevjerničkog oponašanja prijašnjih nevjernika". Ovo, bez ikakve sumnje, za sobom povlači njihova metoda koju su primjenili nad njegovim komentarom ājeta o tehākumu.

Pa ako kažu:

"Ove riječi su sām po sebi kufr!",

...mi kažemo:

"I tehākum je sām po sebi kufr i ko ne zna da je tehākum pred tāgūtom sām po sebi kufr, bez obzira na postojanje šeri'atskih sudnica i islamskog znanja – takav nije učinio kufr u tāgūta, pa i nije musliman."

A Ibn Kethīr, *rahimehullāh*, je na početku "Tefsīra" jasno objasnio da je razlog borbe protiv njih sām izricanje ovih riječi, bez obzira na to jesu li imali mogućnost da saznaju istinu ili ne:

"Ovim Uzvišeni Allāh podstiče vjernike da se bore protiv nevjernika od Židova i hršćana zbog toga što su rekli ovu pogrđnu izreku i laž na Uzvišenog Allāha"...

Isto kao što je bio slučaj sa fetwom o tehākumu i borbi protiv Tatara i sličnih njima zbog suđenja Jāsiqom i pred njime. Dakle, ne može se iz govora ljudi uzimati oprečno značenje kako se kome ćefne. *Allāhul-Muste'ān*.

A psovanje vjere i tehākum pred tāgūtom su vanjštinski veliki širk i kufr i, bez sumnje, ukazuju da onaj

koji to radi – a nije prisiljen – u srcu nema īmāna, bez obzira da li on to radio iz uvjerenja ili radi dunjāluka.

U komentaru 15. i 16. ājeta sūre es-Sebe' Ibn Kethīr, *rahimehullāh*, kaže:

" كما قال تعالى: { لَقَدْ كَانَ لِسَيِّبٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ } ، ثم فسرها بقوله: { جَنَّاتٍ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ } أي: من ناحيتي الجبلين والبلدة بين ذلك، { كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ } أي: غفور لكم إن استمرتم على التوحيد.

وقوله: { فَأَعْرَضُوا } أي: عن توحيد الله وعبادته وشكره على ما أنعم به عليهم، وعدلوا إلى عبادة الشمس، كما قال هدهد سليمان: { وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبِيٍّ يَقِينٍ . إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ . وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ } [النمل: 22، 24]. "

"*Kao što je rekao Uzvišeni: 'Uistinu su stanovnici Sabe imali dokaz u mjestu u kojem su živjeli...'*, a zatim ga je protumačio Svojim riječima: '*...dva vrta; zdesna i slijeva...'*', tj. sa strane dva brda, a mjesto je bilo između toga dvooga. **'Jedite iz opskrbe Gospodara svoga i budite Mu zahvalni; kakav divan kraj i Gospodar koji mnogo prašta!'**, tj. Koji će vam oprostiti ako ustrajete na *tewhīdu*.

A Njegove riječi: 'Pa su se okrenuli (i'rād') tj. od *tewhīdullāha* i

'ibādeta samo Njemu i zahvalnosti na onome što im je dao od blagodati, i **odstupili** su ('*adelū*) ka 'ibadetu Sunca, kao što je rekao Hudhud (*pupavac*) Sulejmana:

'...i došao sam ti iz Sabe sa pouzdanom viješću. Vidio sam da jedna žena vlada njima i da joj je svega i svačega dato, a ima i prijesto veličanstveni; vidio sam da ona i njen narod čine sedždu Suncu mimo Allāha; i šejtān im je lijepim prikazao njihova djela i od pravog puta odvratio, pa nikako da krenu uputom.'⁷⁷

Prema njihovoj šejtānskoj metodi neko sada iz riječi Ibn Kethīra "može" zaključiti da 'ibādet Sunca nije kufr sām po sebi, osim ako se ostvari značenje riječi '*adelu*, tj. *odstupili su ka...*

Jer, kaže Ibn Kethīr:

'...A Njegove riječi: '**Pa su se okrenuli (i'rād')**' tj. od *tewhīdullāha* i 'ibādeta samo Njemu i zahvalnosti na onome što im je dao od blagodati, i **odstupili** su ('*adelū*) ka 'ibadetu Sunca...'⁷⁷

Da li ima muslimana koji ima hrabrosti da ovako nešto zagovara ili da poturi Ibn Kethīru ovako shvatanje!? *Allāhul-Muste'ān!* Izgleda da ima, ali takav nije musliman.

Zadovoljiću se, *inšā'Allāh*, ovime i neću navoditi više primjera jer ih ima puno, bez obzira da li se tiču pojma '*adelu* (odstupiti) ili *e'aredu* (okrenuti se).

Dakle, da podvučem još jednom; ne smiju se iz sličnih izrekā vaditi nevjernička *oprečna značenja*. Tehākum pred

---

⁷⁷ '*Tefsir...*', 3/511

tāgūtom je sam po sebi kufr i nije uvjetovan postojanjem šeri'atskih sudnica ili nekog drugog uslova. Ali kada one postoje i kada postoji znanje – onda onaj koji se sudi pred tāgūtom upada u pravu suštinu nifāqa, pa pored kufrā tehākuma pred tāgūtom ima pri sebi "jasan" kufr 'odstupanja' od istine, što je pravi munāfiqluk (licemjerstvo).

Kaže Ibn Kethīr, *rahimehullāh*, u komentaru 16. ājeta sūre el-Beqareh:

" { أَوْلِيكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ (16) }

قال السدي في تفسيره، عن أبي مالك وعن أبي صالح، عن ابن عباس، وعن مرة، عن ابن مسعود، وعن ناس من الصحابة: { أَوْلِيكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَىٰ } قال: أخذوا الضلالة وتركوا الهدى.

وقال محمد بن إسحاق، عن محمد بن أبي محمد، عن عكرمة، أو عن سعيد بن جبير، عن ابن عباس: { أَوْلِيكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَىٰ } أي: الكفر بالإيمان.

وقال مجاهد: آمنوا ثم كفروا.

وقال قتادة: استحباوا الضلالة على الهدى [أي: الكفر بالإيمان] . وهذا الذي قاله قتادة يشبهه في المعنى قوله تعالى في ثمود: { وَأَمَّا ثَمُودُ

فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ } [فصلت: 17] .

وحاصل قول المفسرين فيما تقدم: أن المنافقين عَدَلُوا عن الهدى إلى الضلال، واعتاضوا عن الهدى بالضلالة، وهو معنى قوله تعالى: { أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَىٰ } أي بذلوا الهدى ثمنًا للضلالة، وسواء في ذلك من كان منهم قد حصل له الإيمان ثم رجع عنه إلى الكفر، كما قال تعالى فيهم: { ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ } [المنافقون: 3]، أو أنهم استحَبُّوا الضلالة على الهدى، كما يكون حال فريق آخر منهم، فإنهم أنواع وأقسام؛ ولهذا قال تعالى: { فَمَا رِيحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ } أي: ما ربحت صفقتهم في هذه البيعة، { وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ } أي: راشدين في صنيعهم ذلك. "

" **To su oni koji su prodali iman za zabludu i njihova trgovina im nije donijela nikakvu dobit; i nisu bili na uputi.**

Kaže es-Sudijj u svom tefsīru od Ebū Mālīka i od Ebū Sāliha od Ibn 'Abbāsa i od Murreh od Ibn Mes'ūda i od Enesa od ashāba: 'To su oni koji su prodali iman za zabludu', kaže: 'Uzeli su zabludu a ostavili uputu.' A Ibn Ishāq prenosi od Muhammeda ibn Ebī Muhammeda od 'Ikrima ili Se'ida ibn Džubejra od Ibn 'Abbāsa: 'To su oni koji su prodali iman za zabludu', tj. kufr za imān. A Mudžāhid je rekao: 'Povjerovali su pa su zanejerovali.' Qatādeh kaže: 'Draža im je bila (dali su prednost) zabluda nego uputa'.

I ovo što je rekao Qatādeh liči u značenju riječima Uzvišenog o

Themūdu: 'A što se tiče Themūda, mi smo ih uputili pa im je bila draža (dali su prednost) bilo sljepilo od upute'.

Dakle, rezime prethodnih mišljenja mufessirā je da su munāfici odstupili ('adelū) od upute ka zabludi i zamjenili uputu za zabludu, i to je značenje riječi Uzvišenog: 'To su oni koji su prodali imān za zabludu...', tj. dali su uputu kao cijenu za zabludu, svejedno da li se radi o onima koji su ranije imali imān a zatim se vratili u kufr, kao što o njima kaže Uzvišeni: **'To je zbog toga što su bili vjerovali, a zatim zanevjerovali pa su im srca zapečaćena...'**, ili im je bila draža zabluda od upute kao što je to bilo stanje druge grupe među njima, jer njih ima više vrsta i grupacija. Zbog toga je rekao Uzvišeni: **'...i njihova trgovina im nije donijela nikakvu dobit, i nisu bili na uputi...'**, tj. nije im profitabilna bila trgovina u ovom ugovoru i nisu bili na uputi, tj. na pravom putu u tom njihovom činu...'⁷⁸

Pa, ko nastavi u dozvoljavanju tehākuma pred tāgūtom danas, bez šubhe prisile, i ko to radi, nakon što je istina postala jasna – ne samo da je mušrik, već ima pri sebi ono licemjerstvo koje su imali ljudi čiji je slučaj bio povodom objave.

Molim Uzvišenog Allāha, Njegovim najljepšim imenima i najuzvišenijim svojstvima, da nas učvrsti na Njegovoj vjeri dok ne umremo, da nas očisti od svakog zla i bolesti, kao što ga molim da na pravi put uputi svakog ko je skrenuo i da nam uqabuli sva djela. *Allāhumme āmīn!*

Sastavio Allāhov rob,
potreban Njegove milosti i oprosta,
Ebū Muhammed.

---

⁷⁸ '*Tefsīr Ibn Kethīra*', 1/50-51

Okončano 16. dana
mubārek mjeseca ramazāna
1429. h. g.

Allāhu moj! Nema života osim ākhiretskog! Oprosti ensārijama i muhādžirima! Nema Boga osim Tebe, oprosti nama, svim vjericima i vjericama i našoj braći koji su nas pretekli u imānu, i ne daj da u našim srcima bude zlobe prema bilo kojem od vjernika. Gospodaru naš, uistinu si Ti Blag i Milostiv!

DOSADAŠNJA IZDANJA
"KELIMETUL-HAQQ":

- **Dokazi za obaveznost pokrivanja lica**
(Kelimetul-Haqq)
- **Dokazi da je isbāl harām**
(Kelimetul-Haqq)

- **Ovo je naša 'aqīda**
(*Ebū Muhammed el-Maqdisī*)
- **Kritika demokratije i ilustracija njene stvarnosti**
(*'AbdulQādir bin 'Abdul'Azīz*)
- **Bolest irdžā'a**
(*grupa autora*)
- **Šta čini "Lā ilāhe illAllāh", a šta ga poništava?**
(*Hamid 'Alī Khān*)
- **Propisi koji se odnose na žene vjernice**
- **Kome se to priviđaju tekfirovci u Sandžaku i Bosni?**
(*'Proglas o tekfīru'' i odgovori na njega*)
(*Kelimetul-Haqq*)
- **Zalutale sekte sūfija i ši'ija**
(*Kelimetul-Haqq*)
- **Isukana sablja na psovača Allāha, vjere i Poslanika**
(*Ebū Muhammed el-Maqdisī*)
- **Šubhe vezane za propis demokratije u islāmu**
(*Tibyān Publications*)

- **'Aqīda potpomognute skupine**
(*'AbdulMedžid el-Muni'*)
- **Tewhīd el-hākimijje**
(*grupa autora*)
- **Allāhova pomoć je, zaista, blizu**
(*Sulejmān bin Nāsir el-'Ulwān*)
- **Demokratija je vjera**
(*Ebū Muhammed el-Maqdisī*)
- **Dužnost suđenja po Allāhovom zakonu**
- **Obaveze koje je dužan spoznati svaki musliman i muslimanka**
(*šejhul-islām Muhammed bin 'AbdulWehhāb*)
- **Ovo je ono što vam je vaš Gospodar obećao**
(*Reagovanje na incident u Novom Pazaru ispred Arap-džamije 3. nov. 2006. god.*)
(*Kelimetul-Haqq*)
- **Podučavanje najvažnijim pitanjima**
(*Ahmed bin Hamūd el-Hālidi*)

- **Može li se opravdavati neznanjem u djelima velikog širka i jasnog kufra?**
(*Ebū Muhammed*)

- **Millet Ibrāhīm**
(*Ebū Muhammed el-Maqdisī*)

- **'Aqīda ehliš-sunneta wel-džemā'ata**
(*Metn/tekst sedam velikih djela 'aqīde muslimana na jednom mjestu, u jednoj knjizi:*
"Wasitijska 'aqīda", "Tahāwijeve 'aqīda",
"Kitābut-tewhīd", "Tri načela",
"Otklanjanje sumnji",
"Djela koja izvode iz vjere" i "Šest načela")

- **Šerī'atski hidžāb**
(*Kelimetul-Haqq*)

- **Trijumf vjerovjesničkog monoteizma nad da'wom širka i nacionalizma**
(*Ebū Muhammed*)

- **Osnova islāma koju svaki čovjek mora da zna da bi bio musliman**
(*'AbdulWedūd*)

- **Šest detalja iz sīre (životopisa) Poslanika, sallallāhu 'alejhi we sellem**
(*šejhul-islām Muhammed bin 'AbdulWehhāb*)

- **Pobijanje šubhi da mutehākim pred tīgūtom može ostati musliman**
(*Kelimetul-Haqq*)

- **Tehākum - Odgovor na šubhu poturenu Ibn Kethīru**
(*Ebū Muhammed*)

... i još mnogo toga, uz Allāhovu pomoć i dozvolu.